

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXX. Št. 191 (8897)

TRST, petek, 17. avgusta 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

OROŽJE JE UTHNILO OB 18. URI PO NOVM POZIVU VARNOSTNEGA SVETA

USTAVITEV SOVRAŽNOSTI NA CIPRU TURKI ZASEDLI ENO TRETJINO OTOKA

Ecevit: Dosegli smo cilje, ki smo si jih zastavljali - Karamanlis: Grčija se ne bo udeležila novih pogajanj v Ženevi - Napetost v odnosih med Atenami in Washingtonom

NIKOZIJA, 16. — Orožje je na Cipru spet utihnilo. Po novem pozivu varnostnega sveta OZN vojskujocim, naj odložijo orožje, je Turčija sklenila uvesti premirje ob 18. uri po našem času, nakar je tudi začasn cipiški predsednik Klerides ukazal svojim četam, naj ustavijo sovražnosti. Po uri vstopa v veljavo premirja je prišlo še do manjših spopadov, okrog 18.20 pa je orožje dokončno utihnilo.

Sam turški predsednik Ecevit je napovedal premirje, ki ga je utemeljil z dejstvom, da so turške vojaške operacije na Cipru že dosegle svoje cilje. Turki vojaki so namreč zasedli približno eno tretjino otoka, in sicer severno področje od pristanišča Famagusta na vzhodu do zaliva Morphou na zahodu. V zadnjih urah pred premirjem pa so turške sile zasedle tudi mesto Lefka, s čimer so vzpostavile popolno nadzorstvo nad takojšnjim «Ati-loyo črti». V svoji izjavi je Ecevit dejal, da imajo turške sile nadzorstvo nad celotnim področjem, ki zanima Turčijo, dodal pa je, da je njegova vlada pripravljena ponovno začeti ženevska pogajanja, ki so se neuspešno zaključila v ponedeljek.

in katerih propad je sprožil novo turško vojaško akcijo proti otoku. Ecevit je tudi pozval grškega ministrskega predsednika Karamanlisa na pogajanja ter dejal, da je Karamanlis «mož, ki se zaveda važnosti prijateljstva s Turčijo».

Turški premijer je tudi opravil sklep o delni zasedbi otoka, češ da so v preteklosti vsi ostali pasivni, medtem ko so na Cipru klali pripadnike turške manjšine in jim odrekli osnovne pravice. Z vojaško zasedbo pa so bili po Ecevitovi višji besedah postavljeni temelji za ustvarjanje zvezne države na Cipru z dvema avtonomnima administracijama. Ecevit je dčdal, da je Turčija sedaj pripravljena voditi dol-

ga pogajanja o bodočnosti otoka v zavesti, da je njena manjšina okrog 110 tisoč ciprskih Turkov sedaj na varnem. Turški predsednik je dodal, da ne ve, kdaj se bo ženevska konferenca lahko spet začela, da pa je njegova vlada v vsakem trenutku «pripravljena in razpoložljiva».

Jasno pa je, da uvedba premirja na takih osnovah ne daje nobenih jamstev, da bi se pogajanja lahko kmalu začela in da bi privdila do politične rešitve ciprskega problema. Grčija bi namreč nikakor ne mogla privoliti v taka pogajanja, kjer bi imela Turčija vse prednosti zaradi svoje vojaške prisotnosti na otoku. Sam grški premijer Karamanlis je v uradni izjavi dejal, da b: bilo naivno nšliti, da bi se Grčija lahko udeležila ro-gajanj pod pritiskom situacij, ki jih Turki postavljajo kot izvršeno dejstvo. Neki vladni glasnik pa je dodal, da je današnje premirje sa-

mo «prevara», saj so Turki prekinili sovražnosti samo potem, ko so dosegli vse svoje cilje na otoku. Grčija, je dodal glasnik, ne bo mogla privoliti v ozemeljsko delitev Cipra, ki so jo Turki izvedli z orožjem in z vojaško zasedbo 35 odstotkov ciprskega ozemlja. V krogih grškega zunanjega ministrstva pa menijo, da bi se Grčija lahko udeležila pogajanj, samo če bi Turki sprejeli dva pogoja: evakuacijo vojakov iz mesta in pristanišča Famaguste ter umik turških oboroženih sil na pozicije, ki so jih držali v trenutku začetka prve faze ženevskih pogajanj 3. julija.

V istih krogih pa priznavajo, da sta oba pogoja za Turke nesprejemljiva in da so zaradi tega pogajanja nemogoča.

Zadnji dogodki na Cipru so medtem negativno vplivali na odnose med Grčijo in ZDA, kot priča tudi dejstvo, da je grški premijer Karamanlis danes zavrnil poročila, naj obišče Washington in naj se pogovori z novim ameriškim predsednikom Fordom o položaju na Cipru. Samo nekaj ur prej je grški zunanji minister Mavros zavrnil predlog, naj bi imel razgovore s Henryjem Kissingerjem. Grška vlada je formalno sporočila, da niti Mavros niti Karamanlis ne moreta trenutno zapustiti domovine zaradi «napetega položaja» po zadnjih dogodkih na Cipru, jasno pa je, da je takemu stališču botrovalo čedalje večje nezadovoljstvo grških uradnih krogov, pa tudi javnega mnjenja, do ameriške politike.

Sam Karamanlis je včeraj v javnem govoru omenil «prijateljske države, ki bi morale in morale zavreči turško akcijo proti otoku, pri tem pa je očitno mislil na ZDA. Dejstvo je tudi, da so se v raznih krajih Grčije že včeraj začele protiameriške demonstracije, na katerih so demonstranti vzklikali protiameriška gesla, kot so «Kissinger morilec», «Američani izdajalci» in podobno. Sirijo se tudi vesti, po katerih naj bi grška vlada nameravala odreči Američanom uporabo vojaških baz v državi; te vesti je vladni glasnik označil kot «pre-nagljene in netočne», in jih torej ni zanimal. Vsekakor pa radio ameriških vojaških sil v Grčiji že dva dni stalno poziva ameriške državljane, naj ostanejo v vojaških oporiščih in naj se ne družijo z grškim prebivalstvom.

Po drugi strani pa je bil tudi izstop Grčije iz vojaške organizacije NATO očitno napetjen proti Američanom. V zvezi s tem izstopom se je danes izvedelo, da je že tri dni pred

Ob 30. obletnici požiga vasi v devinsko-nabrežinski občini

V Mavhinjah je bila včeraj osrednja spominska svečanost ob obletnici, ko so nacifasisti leta 1944 požgali Mavhinje, Vižovlje, Cerovlje in Medjo vas. Poročilo berite na tržski strani

PO ARETACIJI FAŠISTIČNEGA «INFORMATORJA» SID

Zaslišan misovski časnikar Giannettini ključna osebnost v strategiji napetosti

Aretiranec potrdil svoje sodelovanje z vojaško obveščevalno službo in tesne stike s Fredo in Venturo - Še ni jasno, zakaj se je Giannettini sklenil vrniti v Italijo

MILAN, 16. — Milanski sodniki so danes prvič zaslišali v zaporu San Vittore Guida Giannettinija, bivšega sodelavca vojaške obveščevalne službe SID, osebnega prijatelja nacifasistov iz Veneta Frede in Venturo, ki je obtožen sodelovanja v bombnih atentatih iz leta 1969 in v krvavih pokolu v milanski poljedelski banki.

Giannettini je bil aretiran pred včerajšnjim, ko se je vrnil v Italijo iz Argentine, kjer se je prostovoljno javil pri italijanskem konzulatu v Buenos Airesu. Giannettinija so italijanski preiskovalci iskali že skoraj eno leto, medtem pa je moč nemoteno dajal intervjuje raznim italijanskim revijam ter se prosto premikal iz Francije v Španijo in končno v Argentino, kjer je iz razlogov, ki jih bo treba še pojasniti, sklenil, da se vrne v Italijo. Giannettini bi utegnil povedati marsikaj zanimivega po vrsti krvavih atentatov, do katerih je prišlo v Italiji v zadnjih petih letih, saj ga je sam obrambni minister Andreotti pred kratkim označil kot «ključnega človeka v strategiji napetosti».

Današnje zasliševanje je trajalo približno štiri ure. Vodil ga je milanski preiskovalni sodnik dr. D'Am-brosio, ki je vodil tudi preiskavo proti Fredi in Venturi, ob zaključku katere pa je predlagal dodatno preiskavo na račun Giannettinija, kot tudi na račun misovskega poslanca Pina Rautija, za katerega pa mora parlament še odločiti o odvzemu parlamentarne imunitete. Poleg sodnika D'Ambrosia sta bila prisotna tudi njegov pomočnik, namestnik državnega pravdnika Alessandrini, in sam milanski generalni pravdnik Giuseppe Micale, kar jasno priča o važnosti, ki jo milanski preiskovalci pripisujejo pričevanju fašističnega časnikarja.

Ob zaključku zaslišanja ni nihče dal izjav, vendar se je vseeno zvedelo za nekatere podatke o poteku zasliševanja. Zvedelo se je na primer, da so se sodniki danes omejili le na to, da so poslušali izjave aretiranca, medtem ko bo ju-trušnji del zaslišanja posvečen ob-tožbam, ki so bile formulirane proti Giannettiniju v zvezi z isto dolgo serijo atentatov, za katere sta obtožena Freda in Ventura. Glede vzrokov, ki so privedli Giannettinija do tega, da se je sam javil v italijanskem konzulatu v Buenos Airesu, je misovski časnikar med drugim povedal, da se 27. junija, ko je bil v Madridu, javil pri njemu nekateri španski oboroženi policisti, ki so mu v imenu italijanske sekcije Interpola formalno naznanili, da je milanski sodnik izdal proti njemu zaporni nalog.

Policisti pa ga niso aretirali, kot bi si pričakovali, ampak so ga postavili pred alternativo: ali si izbere drugo državo za svoje bivanje, ali pa ga bodo izročili Italiji. Giannettini se je seveda odločil za prvo možnost in odpotoval v Argentino, kamor je prispel 6. julija. Zakaj je tu sklenil, da se vrne v Italijo, še ni znano.

Giannettini je med današnjim zaslišanjem potrdil tudi svojo skrajno desničarsko ideologijo in priznal, da je bil «zelo blizu» razpuščeni fašistični organizaciji «Ordine nuovo», po drugi strani pa je zanimal, da bi bil kdaj-

koli član «Avanguardia nazionale». Glede svojega sodelovanja z italijansko obveščevalno službo je Giannettini zanimal, da bi bil agent SID, češ da je bil samo «sodelavec» in da je za to «sodelovanje» prejel 100.000 lir mesečno, seveda poleg povračila stroškov. Glede svojih odnosov s Fredo in Venturo, pa je Giannettini dejal, da je stopil v stik z njima prvič leta 1966 in drugič tri leta pozneje po naročilu samega SID, ki je iskal

informacije o levičarskih izvenparlamentarnih krogih. To bi se zdelo dokaj čudno, saj je znano, da sta Freda in Ventura fašista. Giannettini pa je menda obrazillo to zadevo, češ da sta Freda in Ventura prav v tistem času zbirala informacije o levičarskih izvenparlamentarnih in skusala tudi vtihotopiti svoje elemente v njihove vrste. Danes je Giannettini tudi potrdil prepričanje, da Freda in Ventura nista vpletena v atentate iz leta 1969, ki jih je treba po njegovem mnenju pripisati levičarskim skrajnežem.

Končno se je danes govorilo tudi o nekem dosjeju, dolgem okrog 60 tiskanih strani, ki ga je sam Giannettini baje izročil 26. aprila letos nekemu agentu SID in ki naj bi zadeval vrsto atentatov od leta 1969 do danes. Pač pa ni danes nihče omenil zadnjih krvavih pokolov v Bresciji in v San Benedetto Val di Sambro, niti ne o umoru komisarja Calabresija. Preiskovalci pa menijo, da bo Giannettini lahko marsikaj povedal tudi o teh argumentih. Med drugim jih zanima informacije o nekem tajnem restanku, ki naj bi bil v nekem izmenkem vnetu in kjer naj bi se dogovorili za izvedbo atentatov in za prehod od «strategije napetosti» k «strategiji terorja», ko je to fazo prevoznikovega delovanja označil sam notranji minister Taviani v svojem nedavnem govoru v poslanski zbornici.

Guido Giannettini

UTRDITEV PRIJATELSKIH ODNOSOV MED JUGOSLAVIJO IN SIRIJO

Sirski predsednik Asad zaključil pogovore s predsednikom Titom

BRIONI, 16. — Tukaj so se danes dopolne zaključili uradni pogovori med predsednikom Titom in sirskim predsednikom Asadom, ki je bil skupaj z obširno državno delegacijo na tridenem uradnem obisku v Jugoslaviji. Po kratkem pogovoru med dvema predsednikoma, sta se sestali na zadnjem srečanju še obe državni delegaciji. Takoj nato pa sta imela še zaključni pogovor predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić in predsednik sirske vlade Mahmud Ajubin, ki sta imela s seboj podpisala novi trgovinski sporazum, sporazum o meddržavnem sodelovanju, sporazum o bo-dročem gospodarskem sodelovanju in nekaj drugih protokolov.

Po končanih pogovorih se je sirski predsednik Asad srečal s časnikarji in jim izjavil, da je prišel v Jugoslavijo, da se sreča s prijateljem predsednikom Titom in drugimi jugoslovanskimi državniki, da z njimi prouči vprašanja, ki zanimajo obe državi. Predsednik Asad je poudaril, da so med tridenimi pogovori proučili tako medsebojna kot mednarodna vprašanja v prijateljskem duhu, ki že dlje časa vlada med obema državama. Dodal je, da je bila med razgovori s predsednikom Titom in njegovimi sodelavci vedno navzoča enakost mišljenja in še posebno poudarjena bolj poglabljili.

najnost po rešitvi najbolj perečih političnih vprašanj, ki ogrožajo mir zlasti na Sredozemlju. Predsednik Tito se je poslovil od sirskih gostov na brijskem pomolju, od koder je predsednik Asad s svojimi sodelavci in v spremstvu podpredsednika predsedstva SFRJ Petra Stambolića in drugih jugoslovanskih državnikov odpotoval za jahto «Podgoriko» v Pulj. Na poti od puljskega pristanišča do puljskega letališča je sirske goste in jugoslovanske državnike, ki so jih spremljali, pozdravila velika množica ljudi. Na letališču so se od sirske državne delegacije poslovili Stambolić, Bijedić in drugi jugoslovanski državniki.

Ob odhodu je sirski predsednik Asad poslal predsedniku Titu brzojavko, v kateri se med drugim izredno zahvaljuje predsedniku Titu in njegovi soprog za prisrčen in prijateljski sprejem, ki ga je bil deležen in ki so ga bili deležni vsi člani njegovega spremstva. Asad izraza prepričanje, da je bilo njegovo plodno in da so pogovori med obema državama delegacijama prispevali k še večji okrepitvi prijateljskih vezi med Sirijo in Jugoslavijo. Poudarja, da bodo sporazumi, ki so bili danes podpisani, te odnose še bolj poglobili.

Preiskava o atentatu na vlak Rim-Brenner

BOLOGNA, 16. — Preiskava o atentatu na vlak Rim - Brenner se nadaljuje, vendar pa v zadnjih urah niso prišli na dan novi elementi. Ena od ključnih osebnosti v preiskavi je še vedno Francesco Sgrò, «Almirantejeva superpriča», o katerem so preiskovalci še vedno mnjenja, da zna mnogo več od tistega, kar je doslej povedal. Kot je znano, je Sgrò potegnil na dan nekakšno «rdečo sled» v atentatu na brzece; pozneje je spremenil svojo verzijo in priznal, da so bili ljudje, ki naj bi jih videl v podzemskih prostorih fakultete za fiziko rimske univerze, ko so pripravljali atentat na vlak, fašisti, ne pa levičarski izvenparlamentarci. Končno pa je Sgrò demantiral tudi to verzijo in dejal, da si je vse skupaj zmisli, kar se je v resnici zgodilo. Bolonjski sodnik Lo Cigno ga je zato dal aretirati pod obtožbo obrekovanja, po drugi strani pa nadaljuje preiskavo, da bi poiskal še vse teme strani te zadeve. Sgrò je namreč v svoji izmiselnji pripovedi misovskemu odvetniku Basilemu povedal, da so mislili neznani atentatorji nastaviti bombo na vlak na rimski postaji Tiburtina, kar se je v resnici zgodilo. Tudi zgodilo, saj so preiskovalci ugotovili, da je bila bomba, ki je povzročila pokol v San Benedetto Val di Sambro, nastavljena na vlak prav na tej postaji. Sgrò je tudi navedel uro 5.30 kot čas atentata. To pa bi lahko bil trenutek, ko je bila postavljena bomba, saj je bil vlak ob tej uri že na postaji. Čeprav je odpoval šele nekaj ur pozneje, Ugotovili so tudi, da vlak potrebuje iz Rima v Bologno pet ur in pol, zaradi česar bi utegnil biti čas, ki ga je navedla «superpriča», čas za tempiranje bombe. Zato ni čudno, če preiskovalci ne verjamejo, da si je Sgrò vso zadevo izmislil.

DANES

Včeraj ob 18. uri so na Cipru uvedli premirje, potem ko so turške čete zasedle eno tretjino otoka in s tem dosegle cilje — kot je izjavil turški premijer Ecevit — ki si jih je turška vlada zastavljala. Ecevit je tudi dejal, da je Turčija pripravljena v vsakem trenutku obnoviti ženevska pogajanja, ki naj bi privedla do ustanovitve zvezne države na Cipru z dvema avtonomnima administracijama. Grški premijer Karamanlis pa je dejal, da se njegova vlada pod takimi pogoji ne bo udeležila ženevskih pogajanj. Sam Karamanlis je včeraj zavrnil ameriško povabilo, naj pride v Washington na pogovore z novim ameriškim predsednikom Fordom, kar je nov dokaz o napetosti, ki je nastala v odnosih med Grčijo in ZDA.

Danes se bo nadaljevalo zaslišanje misovskega časnikarja Guida Giannettinija, ki je obtožen, da je sodeloval s Fredo in Venturo v atentatih leta 1969. Že včerajšnje pričevanje aretiranca pa je dalo preiskovalcem na razpolago številne zanimive elemente.

Sirski predsednik Asad je zaključil tridenen uradni obisk v Jugoslaviji. Na Brionih je imel poslednje pogovore s predsednikom Titom. Predsednika vlade SFRJ Bijedić in Sirije Ajub sta po pogovorih podpisala novo trgovinski pogodbo.

Ob tridesletnici požiga Mavhinje, Medje vasi, Cerovlj in Vižovlj so včeraj položili vence na spominska obeležja in tudi v Rižani, proti večeru pa je bila v Mavhinjah spominska svečanost, na kateri sta govorila devinsko-nabrežinski župan dr. Dragomir Legiša in predstavnik krajevne sekcije ANPI Abdon Vižintin - Slavica. Na slovesnosti je nastopila nabrežinska godba na pihala, združena pevska zbor «I. Gruden» in «Fanije izpod Grmade» pa sta zaključila svečanost.

Minister za industrijo De Mita o politični krizi vodstva KD

Sodelovanje s KPI «je težka, toda neodložljiva pot»

RIM, 16. — Uradna politična Italija je sedaj na dopustu. Kljub temu pa nekaterim političnim močem avgustovska vročina ne nadeljuje. Minister za industrijo demokristjan De Mita je v intervjuju, ki ga je dal tedniku «Epoca», ponovno pogrel spore, ki so se živi v vrstah demokristanskega vodstva in ki so bili na zadnjem zasedanju vsedržavnega sveta samo trenutno utišani.

Glede odstopa Donat Cattina iz izvršnega odbora osrednjega vodstva krščanske demokracije in dogodkom, ki so v vrstah večinske stranke temu sledili, De Mita pravi, da so bili to samo drobci eksplozije, ki je že mesec dni. Desnosredinska vlada, poudarja De Mita, je bila zgrehšen poskus, s katerim je KD hotela odgovoriti na pereča vprašanja italijanske družbe. Toda nova levosredinska vlada je sicer nekaj popravila, ni pa naredila dovolj. De Mita ugotavlja, da levosredinske stranke na žalost niso znale doslej še analizirati vzrokov, ki so pripeljali do krize levosredinske formule. Pri tem poudarja, da ni mogoce več gledati na krščansko demokracijo kot na staro in edino organizacijo katoličanov.

Opozna, da so minili časi nabečja Pia XII., ko je bila krščanska demokracija na čelu katoliške politične in socialne misli, saj je znameniti koncil prispeval k preobnaji nju katoličanov. Toda edini demokristjani smo ostali na starem mestu.

To kar se je zgodilo na zadnjem zasedanju vsedržavnega sveta KD, nadaljuje De Mita, je samo dokaz, da stara politika krščanske demokracije ni več v skladu z današnjim

časom. Dogodek, v katerega je bil vpleten Donat Cattin, je predramil mnoge demokristjane, da so začeli bolj odprto misliti in da so zavzeli popolnoma nova politična stališča. De Mita meni, da je danes osnovni italijanski politični vzelo navzočnost in vloga KPI v demokristnem življenju države. Ugotavlja, da glede tega vprašanja si krščanska demokracija še ni na jasnem. Dejstvo pa je, da so bili tudi pri tem vprašanju napravljeni pomembni koraki naprej. Minister za industrijo ugotavlja, da danes odpor proti morebitnemu sodelovanju s komunisti ni več ideološki, temveč sloni samo še na vprašanjih zunanje politike.

Glede dialoga med KD in KPI pa pravi, da to vprašanje doslej še ni bilo dovolj poglobljeno in razčiščeno. Potem ko ugotavlja, da današnja kriza ni samo gospodarska, ugotavlja, da se v sedanjih italijanskih družbi z vso silo postavlja zahteva po svobodi. Današnji državni ustroj, pravi De Mita, ne daje ustreznega odgovora na to zahtevo. Zato poudarja, da za vprašanja svobode, vprašanja, ki zanimajo vse stranke ustavnega loka in tudi KPI. «Če bo KPI sodelovala pri ustanovitvi novega ustavnega ustroja, če se bo odpovedala starim vezem, se bo lahko celo govorilo o demokristični alternativni pri upravljanju države. To je sicer težka, toda neizbežna pot», zaključuje De Mita.

Ford sprejel Huseina

WASHINGTON, 16. — Novi predsednik ZDA Ford se ni odločil, ko ga imenoval za novega podpred-

sednika. Po mnenju «Washington Post» ima bivši načelnik delegacije ZDA pri OZN George Bush velike možnosti, da bo izbran. Bucha podpirajo predvsem konservativni republikanske stranke, medtem ko je zmerna struja republikancev naklonjena izbiri bivšega newyorškega guvernerja Rochefellerja.

Predsednik Ford je danes sprejel jordanjskega kralja Huseina. Govorila sta o položaju na Bliznjem vzhodu. Pogovora sta se udeležila tudi državni tajnik Kissinger in predsednik jordanjske vlade Rifai. V jordanjskih diplomatskih krogih v Washingtonu so sporočili, da so se pogovori nanašali predvsem na možnost sporazuma o razmiku čet na izraelsko - jordanjski meji, kot je bilo to že doseženo med Izraelom in Egiptom ter Izraelom in Sirijo. Pred pogovorom s predsednikom Fordom, se je kralj Husein sestel s člani senatne podkomisije za zadeve državne vzhoda. Jutri se bo srečal z ameriškim pomočnikom Jordani, Zoranio je dal kongres še ni odobril predloga državne uprave za gospodarsko in vojaško pomoč Jordaniji za skupno 207 milijonov dolarjev.

Minic gre v Atene

BEOGRAD, 16. — Jugoslovanski zvezni tajnik za zunanje zadeve Mileš Minić bo odšel jutri v Atene, kjer bo izročil posebno Titovo poslanico o položaju na Cipru grškemu predsedniku Gizikisu in premijeru Karamanlisu. Vest je objavila agencija Tanjug.

Z VČERAŠNJE SPOMINSKE SVEČANOSTI V MAVHINJAH

Poudarjena zahteva po iztrebljenju fašizma in spoštovanju naših narodnostnih pravic

Venci na spominska obeležja v Medji vasi, Vižovljah, Cerovljah, Mavhinhah in Rižarni - Govora župana dr. Legiša in predstavnika ANPI Vizintina

Na včerajšnji dan pred 30 leti so nacisti in fašisti požgali štiri vasi v devinsko - nabrežinski občini: Mavhinje, Cerovlje, Vižovlje in Medjo vas, prebivalce pa pregnali v izgnanstvo in v nemška taborišča. V počastitev spomina padlih in žrtev nacifašističnega terorja v potrditev idealov osvobodilnega boja, v znak priznanja borcem in pri- zadetemu prebivalstvu ter v opo- min sedanjim in bodočim rodovom, je devinsko - nabrežinska občinska uprava postavila v omenjenih vaseh spominska obeležja, včeraj pa je s sodelovanjem krajevne sek- cije partizanske organizacije ANPI, nabrežinske godbe in združenih pevskih zborov »Igo Gruden« iz Nabrežine in »Fante izpod Gma- de« iz Devina priredila spominsko svečanost. Čeprav je bil včeraj de- lovni dan, mnogi, ki bi prišli, pa so se zdej na počitnicah, se je spo- minske svečanosti v Mavhinhah u- deležilo lepo število domačinov in gostov iz drugih vasi in Trsta.

Poleg župana, odbornikov in ob- činskih svetovalcev so se spomins- ke svečanosti v Mavhinhah udele- žili poslanec Albin Škerk, konzul SFRJ Marinke Kosor, doberdobski župan Andrej Jarc, sovederjski župan Jože Čučur, občinski odbor- nik Edvin Švab kot zastopnik do- linske občinske uprave, delegacija miljske občinske uprave, deželni svetovalec dr. Drago Stoka in tr- žaški občinski odbornik dr. Rafko Dolhar, poveljnik karabinjerske posadke v devinsko - nabrežinski občini ter predstavniki organizacij ANPI in političnih interirancev ter ANED in političnih preganjav- cev ANPPIA.

V dopoldanskih urah je posebna delegacija, v kateri so bili župan dr. Dragomir Legiša, člani občins- kega odbora in svetovalskih sku- pin in predstavniki organizacije

NA PISMO POSLANCA ŠKERKA

Odgovor zunanjega ministra Mora o problemu SSG

Na pismo, ki ga je slovenski poslanec Škerk naslovil na ita- lijsko konzulstvo v Trstu, je zvezi s problemom Stalnega slo- venskega gledališča v Trstu, je zunanji minister Aldo Moro v teh dneh odgovoril. Odgovor se glasi:

«Sklicujem se na tvoje pismo z dne 26. junija, ki zadeva vprašanje Stalnega slovenskega gledališča v Trstu. Kot sam pravilno praviš, je pravno pri- znanje gledališča v pristojnosti ministrstva za turizem in pri- reditve.

Težave, ki jih je ministrstvo za turizem in prireditve, v okvi- ru vseh svojih posegov v ko- rist Slovenskega gledališča, ori- sato zunanemu ministrstvu, iz- virajo iz prepovedi, ki jo nare- kuje točna zakonska norma, da bi lahko priznali pravni status na istem ozemlju dvema stalni- ma gledališčema (in v Trstu, kot znano, že obstaja eno stalno gledališče). Vsekakor je zuna- nje ministrstvo seznanjeno s tem, da ministrstvo za turizem in prireditve proučuje zaplet- ni pravni problem Slovenskega gledališča.

Rad bi ti na najbolj for- malen način zagotovil, da se zuna- nje ministrstvo na noben na- čin ne upira priznanju in bo nasprotno ukrenilo vse potreb- no, da bi premostili težave.

Po drugi strani je zunanje mi- nistrstvo že pred časom ukrepa- lo, da bi iz omenjenih letnih razpoložljivosti »Sklada za Trst« nakazali prispevek Slovenskemu gledališču (za leto 1973 je zna- šal prispevek 31 milijonov lir). Jasno je, da ne more ne ta prispevek, ne drugi, ki jih gle- dališče prejema iz drugih, tudi krajevnih virov, zadoščati za kritje vseh stroškov gledališča.

ANPI, položila vence na spominska obeležja v Medji vasi, Vižovljah, Cerovljah in Mavhinhah ter v Rižarni.

Spominska svečanost v Mavhinhah se je začela ob 18.30 z nastopom nabrežinske godbe, nato sta go- vorila župan in predsednik krajevne sekcije ANPI Abdon Vižintin - Sla- vec, spomin padlih so navzdi po- častili z enominutnim molkom, po- tem pa je združen moški pevski zbor pod vodstvom Hermana An- toniča zapel sklad »Kdo je bil za- pravljen«. Vsi prispevali so ob za- četju in koncu skladov. Ob zaključku je zaigrala še godba.

Zbrano občinstvo je pozorno po- slušalo govornika in jima zaploskalo zlasti, ko sta poudarjala načela na- rodnoosvobodilnega boja, zahtevo po spoštovanju in uveljavljanju naših narodnostnih pravic in dokončnem iztrebljenju fašizma v Italiji.

Na zborovanju na trgu je imel slavnostni govor devinsko - nabrežin- ski župan Dragomir Legiša, ki je med drugim dejal: »Danes obhaja- mo spomin na dogodke pred 30 leti predvsem zato, da izrazimo svo- jo hvalnost prebivalstvu štirih požganih vasi, ki ga je nacistična drhal izgnala iz lastnih domov, da je moralo stopiti na trpko pot iz- gnanstva, koncentracijskih taboriš- č ali prisilnega dela. Toda današnja spominska svečanost, je nadaljeval go- vornik, eni in ne sme biti samo obujanje enega najstrašnejših tre- nutkov v zgodovini naših vasi, tem- več tudi priložnost, da se vsi javno

Abdon Vižintin - Slavec govori zbrani množici

KMEČKI PRAZNIK V ZNAMENJU VELIKEGA USPEHA

Množična udeležba na letošnjem XVI. Kmečkem taboru na Opčinah

Precejšnja udeležba tudi na razstavah kmetijskih strojev ter raznovrstnega pridelka

Z otvoritve Kmečkega tabora na Opčinah

Tudi letošnji Kmečki tabor na Opčinah je jasno dokazal, da je globoko zakoreninjen v zavesti na- šega človeka, in ne samo obdelo- valca zemlje, kateremu je v prvi vrsti namenjen. To je zgornjo iz- pričala množična prisotnost prebi- valstva na prvih treh dneh letoš- nje praznika, ki so ga slovesno odprli v sredo popoldne in se bo zaključil jutri. V Prosvetni dom na Opčinah se je posebno na veliki smaren zgromilo tisoč in tisoč ljudi iz vseh krajev tržaškega podeželja in iz mesta samega, ki je bilo v

Tako smo v četrtek in ostalih dneh mogli videti veliko takih o- brazov, ki jih ni na vsako prire- ditev. To so od žgokosa sonca in trtega napornega dela zagoreli in razoran obraz, značilni za našega kmeta, ki se ob drugih priložnostih nerad odtrga od svoje zemlje, a se kmečkemu taboru zlepa ne o- dreče. Tu pa tam smo ob tem ujeli nise, da bi ne bilo odveč, če bi podobna kmečka srečanja privedli večkrat v letu in ob raznih letnih časih, kar bi nedvomno obogatilo sodelovanje med kmetovalci in raz- nim kmetijskimi in kmetični or- ganizacijami in ustanovami, obe- nem pa bi ovrednotilo prizadevanja za krepitve ideje zadrugištva v našem kmetijstvu, ki je v zadnjih letih iz različnih razlogov zaslo- v precejšnje krizo.

Na letošnjem Kmečkem taboru, ki ga prireja Kmetijska zadruga v Trstu ob sodelovanju domačega kmetijskega društva »Tabor« in ki prebiva letos v svoje šestnajsto le- to, je še posebno razveseljevo dej- stvo, da je videti veliko mladih o- brazov. Res, da je tudi zanje kmeč- ki praznik predvsem priložnost razvedrila ob številnih kioskih s pristnim domačim vinom in razni-

mi specialitami na žaru ter ob prijetni glasbi, vendar vedno več je takih, ki z zanimanjem stopijo v dvorano Prosvetnega doma, kjer so vsako leto pripravljene zanimi- ve razstave s kmetijske tematiko. Veliko zanimanja zbujajo kmeč- tovalci razstava poljedelskih in živinorejskih strojev ter vinograd- niskih potrebščin. Ta razstava je najvernejši pokazatelj položaja in razvoja v kmetijstvu. Letos razsta- va ne prikazuje nič novega in je sploh nekoliko revnejša kot doslej, kar po eni strani dokazuje, da je zaradi splošne gospodarske krize v državi tudi to tržišče nekoliko obu- žalo in zato po drugi strani ne more nuditi obdelovalcem zemlje vseh tistih uslug, ki bi bile potreb- ne za njihov skladnejši razvoj.

Percepcije zanimanje je zbudila razstava kmetijskih pridelkov, ki so jo letos spet obnovili z velikim uspehom. Poleg raznovrstnega sad- ja in zelenjave, žita, povrtnin in rož je bilo razstavljeno tudi razn- ovrstno kmečko orodje, vse to pa je do- menjala razstava olj znanega ske- denjskega slikarja Silvestra Godi- ne. Razstave se je udeležilo kar 23 kmetovalcev, vrtnarjev in cveti- čarjev iz vseh krajev tržaške po- krajine, kar je samo po sebi iz- pričuje uspeh te zanimive in pri- ljubljene prireditve.

Uravno so letošnji kmečki praznik odprli v sredo zvečer ob prisotnosti številnih predstavnikov političnih in gospodarskega življenja pri nas, raz- nih kmetijskih organizacij in ustanov ter številnih članov Kmetijske zadr- ge. Med gosti smo opazili general- nego konzula SFRJ Trumpauza, slo- venskega poslanca Škerka, deželne- ga tajnika Zdruga zadrug Poletia, raz- ne druge voljene predstavnike ter predstavnike zadrug »Kras« iz Se- žane. Kratko slovesnost je odprl taj- nik Kmetijske zadrug Dušan Kodrič, ki je pozdravil vse prisotne, nakar je predsednik zadrug Alojz Markovc orisal delovanje zadrug v prete- kle letu ter izrazil željo, da bi se vanjo vključilo še več, predvsem mladi, ki so kmetovalci. Za njim je v ime du- žnega Zdruga zadrug spregovoril poletio, ki je predvsem poudaril vlogo in pomen zadrug za splošni razvoj kmetijstva pri nas ter za izhod iz hude splošne gospodar- ske krize. Zadrugištvo prinaša ko- risti tako za neposrednega proizva- jalca, je dejal Poletio, kot za po- trošnika. Obenem se je Poletio dotak- nil vprašanja borbe slovenske narod- nostne skupnosti za svoje pravice ter pri tem poudaril, da se mora manjšina tudi v gospodarskem pogle- du nasloniti na napredne večinske gospodarske tokove.

Na veliki smaren je številno ob- činstvo moglo prisluhniti tudi odlič- nemu nastopu nabrežinske godbe na pihala, v večernih urah pa je bil vse te dni ples ob zvokih glasbene- ga ansambla »Igo Radović« iz Na- brežine, ki bo igral tudi danes in jutri.

Tržaška občina je odprla natečaj za 10 mest pomožnih upravnih urad- nikov. Kandidati morajo imeti najmanj 18 let in največ 30 let, razen za- kornih izjem. Imeti pa morajo diplo- mo izjem srednje šole. Prošnje sprejema občinski urad »Protocollo Generale« do 14. ure 28. septembra 1974. Podat- ki in formulirji ter program izpitol so na razpolago v oddelku II - ob- činska palača, 2. nadstropje, soba št. 94.

Prihodnji teden na Gradu pet glasbenih večerov

Po nadvse uspešnem festivalu o- perete v gledališču Rossetti ter raz- nih prireditvah na Gradu sv. Ju- sta, bo letošnji avgust razvil še vrsto glasbenih večerov. Tržaška avtonomna letovišarska in turisti- čna ustanova, ki prireja letne prire- ditve, je poskrbela za zanimiv spo- red. Glasbene predstave se bodo razčlenjevale v pet večerov in bo- do za naše mesto precejšnja novost. Posamezne predstave bo sestavljal začetni in zaključni del, ki bo za vseh pet večerov nespremenjen, medtem ko bo vmesni del od večera do večera različen in bo namenjen prvič »folk« glasbi, drugič »pop« glasbi, nato najnovejši lahki glas- bi, italijanski popevki in se bo za- ključil z vrhunskim »jazz« spore- dom.

Okostje predstav bo tako imeno- vana »Dancing Waters«, ali igra barvnih vodotokov ob glasbeni spremljavi. »Ples vodnih curkov« bo v torek, 20. avgusta, dopolnje- val nastop folklorne skupine iz Se- negala. V sredo, 21. avgusta, bo nastopila »pop« skupina »Banco del mutuo soccorso«, v četrtek, 22. av- gusta, bo nastopila glasbena sku- pina »Le figlie del vento«, v petek, 23. avgusta, bo pela znana ita- lijska pevka Orietta Berti, v so- boto, 24. avgusta, pa se bo spored glasbenih predstav zaključil z na- stopom znanih »jazz« skupin Ro- mana Mussolinija ter Giorgia Azzo- linija.

Predavanja o vojski za protimilitariste

Trideset mladeničev, ki niso ho- teli obleči vojaške suknje in služijo civilni rok v tržaški psihiatrični bolnišnici, so sledili predavanju člana Ustanove za mednarodne dogodke iz Rima Gianluca Devuta o atlant- skem vojaškemu parku. V kratkem bosta še dve konferenci o vojaških vprašanjih in sicer v torek, 21. av- gusta, o »vojaški mdsodstvu«, ko bo govoril Paolo Berti in v petek, 23. avgusta, o »vojaki in ustavi«, ko bo govoril Sergio Bova. Na predava- nja, ki se pričnajo ob 15. uri, je vstop prost.

● V NEDELJO, 15. SEPTEMBRA, bo v Pradiboscu risarski ex tem- pore, na katerem bo dovoljeno si- kati z oljnatimi barvami, s tem- perami, z akvareli ali pa enostav- no risati. Za natečaj se lahko pri- javijo le tisti, ki so vpisani pri de- želnem sindikatu umetniških delav- cev ali pa pri združenju umetnikov dežele in ki imajo v redu pripravi- li. Organizatorji bodo pripravili prevoz iz Trsta v Pradibosco in nazaj ter kosilo za vse udeležence. Vse to stanej. Odhod bo ob 7.30, povratek pa v večernih urah. Pri- javnice sprejema sindikat umetni- ških delavcev CCdL - Uil na Trgu Papa Giovanni 6 v drugem nad- stropju (soba 32) od 9. do 12. in od 17. do 19. ure. Kdor se želi pri- javiti za ex tempore, naj se javi v omenjenem uradu z izkaznico in to čimprej, ker je na razpolago le omejeno število prostorov.

NESREČA PRED PLAŽO V POREČU

Italijanska jahta trčila v čoln: Avstrijec izgubil življenje

Štirje ranjeni - Lastnika sta z jahto zbežala čez morje

Včeraj dopoldne se je zgodila v turističnem portu v Poreču huda nesreča, ki je terjala eno žrtev. Velika italijanska 6-tonska jahta, ki ima 400 konjskih moči, se je zaletela v manjši čoln, na katerem je bilo 5 Avstrijev. Od teh je, zara- di hudih poškodb, izdihnil 60-letni Anton Helget, drugi pa so bili laže ranjeni.

Po prvih vesteh kaže, da je plu- la jahta »Amara«, na kateri sta bila Luciano Berissa in Romano Moneti s svojimi družinama, s pre- cejno hitrostjo in da se zato ni mogla izogniti trčenju. Po nesreči je jahta zbežala. Nato sta Berissa in Moneti spustila ženi in 4 otroke v morje z gumijastim čolnom in sa- ma nadaljevala beg čez Jadransko morje. Lastnika jahte sta iz Ra- nik Kmetijske zadrug Dušan Kodrič, ki je pozdravil vse prisotne, nakar je predsednik zadrug Alojz Markovc orisal delovanje zadrug v prete- kle letu ter izrazil željo, da bi se vanjo vključilo še več, predvsem mladi, ki so kmetovalci. Za njim je v ime du- žnega Zdruga zadrug spregovoril poletio, ki je predvsem poudaril vlogo in pomen zadrug za splošni razvoj kmetijstva pri nas ter za izhod iz hude splošne gospodar- ske krize. Zadrugištvo prinaša ko- risti tako za neposrednega proizva- jalca, je dejal Poletio, kot za po- trošnika. Obenem se je Poletio dotak- nil vprašanja borbe slovenske narod- nostne skupnosti za svoje pravice ter pri tem poudaril, da se mora manjšina tudi v gospodarskem pogle- du nasloniti na napredne večinske gospodarske tokove.

Kmalu po ropu aretirali Turka

V praznem mestu v četrtek po- poldne je prišlo do roparskega na- pada: mlad turški državljani je po- grozil ožiljenega noža oropal prav- tako mladega Tržačana. Kasneje pa je policiji uspelo, da so roparja ujele razorožili in aretirali.

Roparski podvig se je bliskovito odvil nekaj minut po 17. uri v Uil. Arsenale, ozki uličici ob gledališču Verdi. Yunus Caliskan, star 20 let, iz Istambula se je približal 21-let- nemu Silvanu Caprijatu iz Uil. S. Lorenzo in Selva 25/4 in ga prosil za cigareto. Ko mu jo je ta ponudil in hotel oditi ga je Turk zahrbtno napadel, mu naperil avtomatični nož z rezilom dolrim 16 cm v hrbet in mu je rod to grozno iztrgal 15 centimetrov lila v rano.

Oropanec se je zatekel na bližnjo

Deželna podpora za razvoj turizma

Dežela Furlanija - Juljska krajina je pred kratkim odobrila podporo v znesku 1.540 milijonov lir za raz- voj področij, kjer bi lahko turizem najbolj uspeval. Zainteresirane u- stanove, ki izdelujejo načrte za zgra- ditev raznih objektov na področjih, kjer menijo, da se bo turizem naj- boljje razvil, naj oddajo svoje načr- te deželnemu odboru za turizem. Deželni urbanistični odbor bo tem- ljito pregledal načrte, ki bodo po- tem prišli v roke deželnemu odbo- ru. Ta bo dokončno odločil, če so načrti primerni in uresničljivi. Na- zadnje pa bo računski dvor spre- jete načrte registriral.

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 17. avgusta RADIJO

Sonce vzhaja ob 6,07 in zatone ob 20,11 — Dolžina dneva 14,04 — Lu- na vzhaja ob 5,37 in zatone ob 19,37.

Jutri, NEDELJA, 18. avgusta HELENA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 29,9 stopinje, najnižja 22,1, ob 19. uri 28,6 stopinje, zračni pritisk 1020,2 mb, rahlo pada, veter 2 km na uro zahodni, vlaga 58-odstotna, nebo jas- no, morje mirno temperatura morja 25,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 16. avgusta 1974 se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo pa je 23 oseb.

UMRLI SO: 71-letna Maddalena Ussai, 66-letni Pietro Bozzer, 61-let- ni Giuseppe Kleva, 63-letni Antonino Lo Duca, 68-letna Iolanda Ravasini, 75-letni Marcello Coslovich, 77-let- na Giovanna Lenardon vd. Garofoli, 37-letni Giampietro Buzzoni, 85-letna Veronica Gregori vd. Carli, 86-letna Ottilia Pfeiffer, 2 dni star Massimo Lorenzon, 54-letni Spartaco Pizek, 76-letna Margherita Pallotta vd. Sol- lazio, 83-letna Angelina Botti vd. Goec, 75-letna Elisabetta Zorich vd. Fontanot, 79-letni Pietro Gracogna, 89-letna Margherita Dioli vd. Deli- se, 83-letni Mario Conti, 84-letni Sa- bino Andriani, 62-letni Isidoro Kosto- rik, 62-letni Renzo Mozer, 81-letni Giorgio Gherschi, 90-letna Giovanna Ferenzi vd. Colombo.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)

Croce Verde, Uil. Settefontane 39; Alla Giustina, Trg Libertà 6; Alla Testa d'oro, Uil. Mazzini 43.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)

Al Lloyd, Uil. Orologio 6 — Uil. Diaz 2; Alla Salute, Uil. Giulia 1; Picciola, Uil. Orpiani 2; All'Annunziata, Trg Valmaura 1.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec (tel. 228-124), Bazovica (tel. 228-165); Opčine (tel. 211-001); Pro- sek (tel. 225-141); Božje polje — Zgonik (tel. 225-596); Nabrežina (tel. 200-121); Sesljan (tel. 209-197); Zav- je (tel. 213-137); Milje (tel. 271-124)

NESREČA PRED PLAŽO V POREČU

Italijanska jahta trčila v čoln: Avstrijec izgubil življenje

Štirje ranjeni - Lastnika sta z jahto zbežala čez morje

Včeraj dopoldne se je zgodila v turističnem portu v Poreču huda nesreča, ki je terjala eno žrtev. Velika italijanska 6-tonska jahta, ki ima 400 konjskih moči, se je zaletela v manjši čoln, na katerem je bilo 5 Avstrijev. Od teh je, zara- di hudih poškodb, izdihnil 60-letni Anton Helget, drugi pa so bili laže ranjeni.

Umrl mehanik, na katerega se je zvrnil tovornjak

Mehanik iz Piacenze, ki se je hudo ranil 1. avgusta, ko se je med popraviljem tovornjak prevrnil nanj, je na velikašmarnem prede- večer izdihnil. Nesrečni Giampietro Buzzoni, star 37 let, je tistega dne prišel v Trst popravljati velikaški tovornjak z mešalcem betona pod- jetja Julia Beton na Dolgi kroni. S hidravličnimi dvigalci me je to- vornjak dvignil in, ko je z delov- nim tovarštem snel kolo, je dvigal- ec popustil, tovornjak pa se je na- gnil in se zvrnil nanj.

Finančno skrbništvo sporoča, da sta odprta dva natečaja za službe- na mesta. Prvi natečaj je veljaven za 11 mest poddirektorjev, ki naj bi začeli poskusno dobo z vodstvom o- seba v mehanografskih uradih. Dru- ga pa predvideva 5 mest za inžen- jirje, ki naj bi se v začetku ukva- rjali s katastrsko upravo. Ta natečaj je veljaven le za univerzitetne asis- tente. Rok za vlaganje prošnje za- pade 6. septembra. Informacije daje finančno skrbništvo ob delavnikih od 10. do 12. ure.

na mesta. Prvi natečaj je veljaven
do 11. mest poddirektorjev, ki naj bi
začeli poskusno dobo z vodstvom o-
bejavi v mehanografskih uradih. Dru-
gi pa predvideva 5 mest za inžen-
jirje, ki naj bi se v začetku ukva-
ljali s katastrsko upravo. Ta natečaj
je veljaven le za univerzitetne asis-
tente. Rok za vlaganje prošelj za-
pade 6. septembra. Informacije daje
Finančno skrbništvo ob delavnikih od
10. do 12. ure.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE,
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

TRST - UL. F. FILZI 10 TEL. 38-101, 38-045

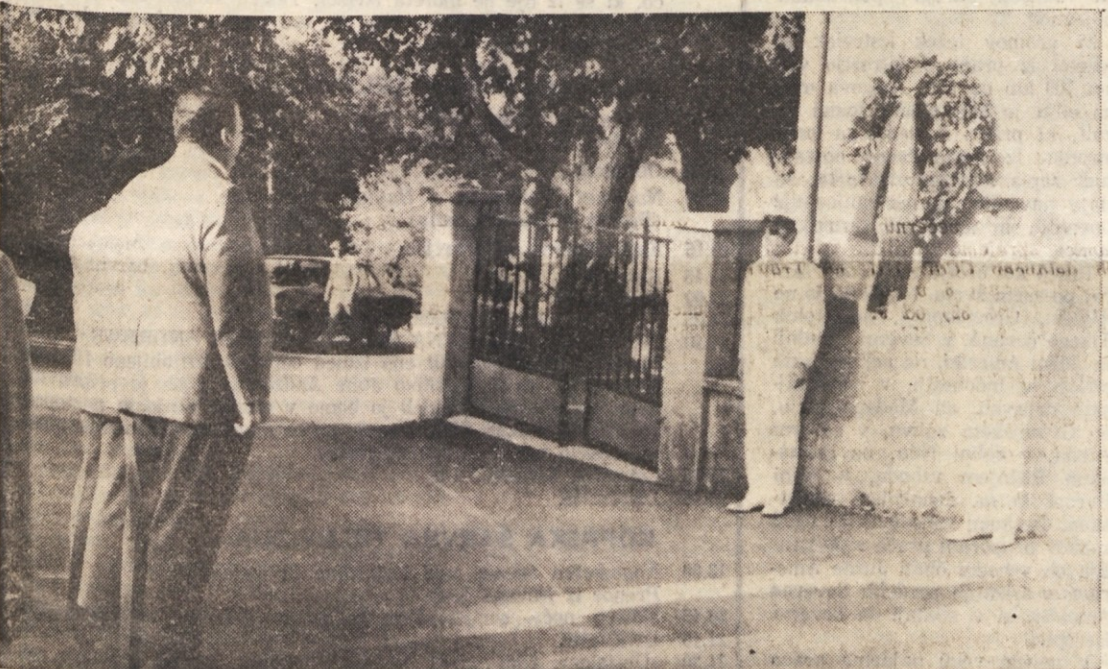
Pred tridesetimi leti so gorele naše vasi

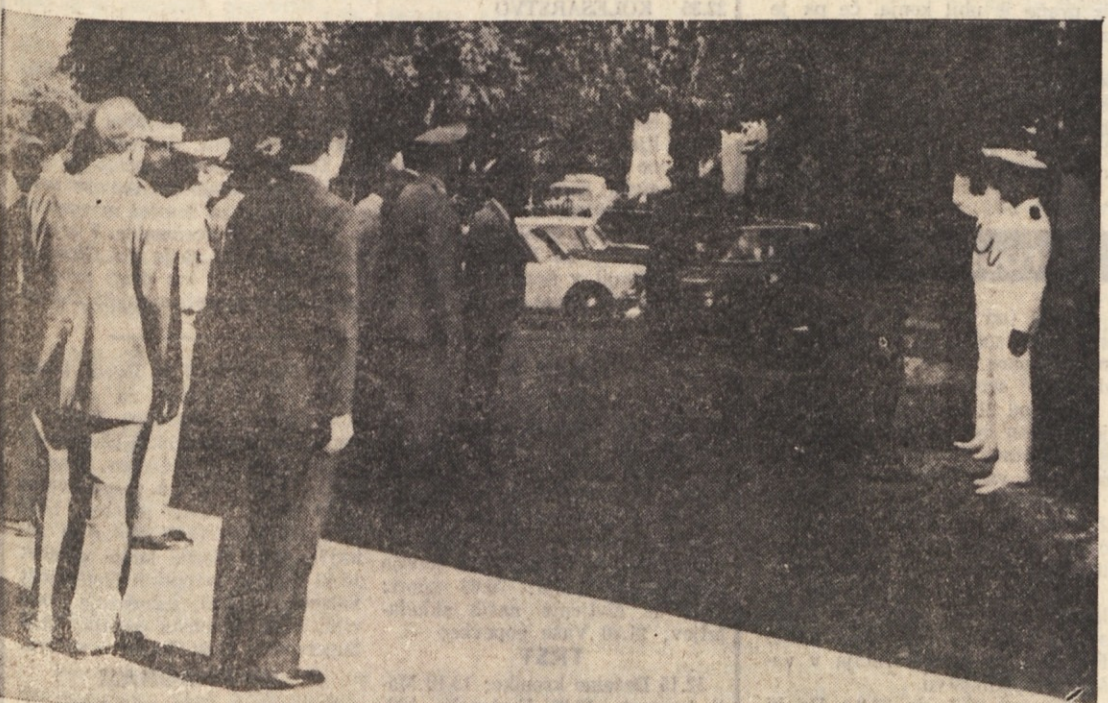
Včeraj je poteklo trideset let, odkar je nacifašistična zver požgala štiri naše vasi, prebivalstvo pa odgnala. Ob tej priložnosti so zjutraj predstavniki občinske uprave in predstavniki oblasti položili vence na plošče, ki spominjajo na ta tragični dan. Na slikah: polaganje venca v Mavhinjah

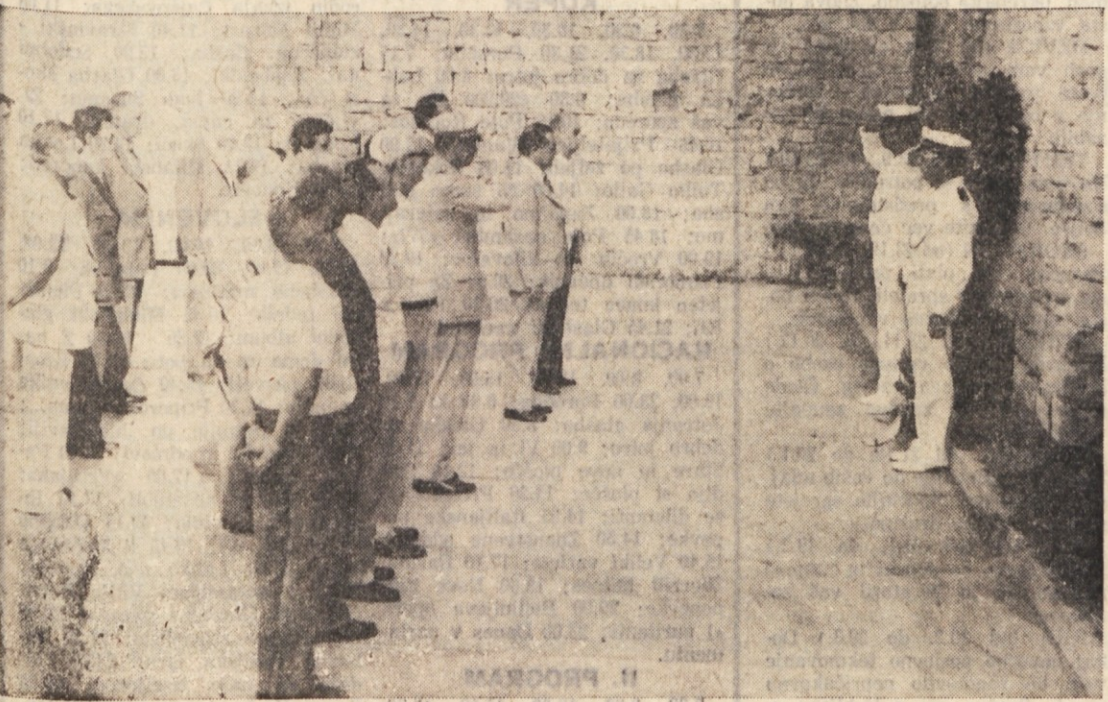
v Cerovljah

v Medji vasi

v Vičvrtjah

in v Rižarni, kjer so zažgali nekaj domaćinov

SPOROČILO TEKSTILNE FEDERACIJE FULTA

Obrat SNIA nima razlogov za zmanjšanje proizvodnje

Poskus izvajanja grožnje podjetja nad delavci zaradi 4-mesečne stavke

Tekstilni obrat SNIA iz Zdravščine je tik pred nastopom kolektivnega dopusta sporočil delavcem, da bo z obnovitvijo proizvodnje 19. avgusta sklenil delovni čas vseh delavcev do konca leta in da jih bo vpisal v dopolnilno blagajno. Ukrep s proizvodnega stališča ni utemeljen, pač pa hoče podjetje, ki je znano po svojem nasprotovanju delavcem (zaposlilo je tiste fašiste, ki jih je CISNAL pripeljal v Gorico z Juga, da bi razbijali sindikalno enotnost ter z nasiljem pripravljali pot prevratu) z grožnjami »dopovedati« delavcem, ki so stavkali od februarja do junija, da je bil njihov boj brezuspešen in da gospodar držijo palico na praven koncu, ne pa delavce.

Vendar sindikati niso ostali križem rok ter so sklicali sestanki, ki so se ga udeležili predstavniki tekstilne federacije FULTA, deželni odbor za delo Romano ter tovarniški svet SNIA, na katerem so preučili razmere v obratu. Ob tej priložnosti so sindikalisti in predstavniki zaposlenih delavcev seznanili deželnega odbornika z obvezo gospodarja ob podpisu sporazuma na ministrstvu, da z 20. julijem zaposli vse delavce.

Sindikalisti so nadalje izjavili, da se čudijo nameram ravnateljstva, da skrči proizvodnjo, ko pa je vendar sindikalistom in tudi na ministrstvu za delo napovedalo

uvodbo še četrte izmene in redno proizvodnjo, ki bi trajala 24 ur na dan skozi vseh sedem dni v tednu. Ravnateljstvo je celo pogojevalo podpis sporazuma z uvedbo četrte izmene, kar pomeni zaposlitev novih delovnih moči in zvišanje proizvodnje.

Sindikalisti so na tem sestanku znova predlagali deželnemu odborniku za delo, naj iz deželnih skladov izplača sredstva občinski upravi v Zagorju, namenjena delavcem v dopolnilni blagajni v času stavkovnega gibanja.

Odbornik Romani je obljubil, da se bo sestal z vodstvom SNIA, od katere bo zahteval odstop od nameravanega zmanjšanja proizvodnje, ki je neutemeljeno tudi zato, ker prejema podjetje olajšave od dežele in kreditnih ustanov.

Tekmovanje v briškoli ob Doberdobskem jezeru

Na prazniku športnega združenja »Mladost«, ki ga prirejajo ob Doberdobskem jezeru, bo drevi, s pričetkom ob 20. uri, drugo tekmovalno v briškoli. Zmagovalec bodo podelili bogate nagrade.

Za tiste, ki jih briškola ne zanima, bodo poskrbeli člani ansambla »Kraški odmevi«, ki bodo godili ves večer.

OB PRILIKOSTI VELIKOŠMARNEGA PRAZNIKA

Veliko ljudi je praznični dan izkoristilo za krajše izlete v goriško okolico

Na cestah ni bilo večjih zastojev - Pri Rdeči hiši je bil promet gost le v jutranjih urah

Gorica je bila ob priložnosti velikošmarnega praznika kot izumrla. Na cestah, posebno v popoldanskih urah, ni bilo žive duše. Le proti večeru, ko je neznozna vročina nehala, so se na ulicah in pred kavarnami pojavili prvi obiskovalci, ki so v majhnem številu ostali v mestu. Večina Goričanov, tistih, ki niso izkoristili praznikov za počitnice, je že v prvih urah zapustila mesto in odšla na krajše izlete v goriško okolico ali proti Lokvam. Na plažah v Trzinu, Devinu in Sesslanju je kar mrgelelo kopalec.

V Sesslanju se ni v popoldanskih urah dobilo niti enega prostega parkirišča, tako da so številni avtomobilisti morali pustiti svoja vozila že na glavni cesti, ki pelje v Trst. Tudi v gostinlah v goriški okolici, na Oslavju, v Števerjanu, v Šturmavru, v »Buzi«, je bilo vse polno gostov, ki so izkoristili praznik za krajši izlet.

Kot smo že pisali, so agenti cestne policije in karabinjerji poostreli nadzorstvo na cestah. Včeraj nam je vodstvo cestne policije sporočilo, da se je promet v četrtek normalno odvijal in da ni prišlo do večjih zastojev. Povedali so nam, da so pričakovali večji naval avtomobilistov. Da ni bilo velikega prometa, govori dejstvo, da niso na policiji ne karabinjerji zabeležili niti ene nesreče na Goriškem. Najbolj gost promet je bil v poznih popoldanskih urah, ko so se ljudje vračali domov.

Posebno na cesti Gradež - Trzin in Gradež - Cervinjan so poostreli nadzorstvo, kajti na ter dveh križiščih vedno nastajajo dolge kolone. Ne mejnem prehodu pri Rdeči hiši so zabeležili normalen promet. Večje avtomobilske kolone so nastale v jutranjih urah, ko se je veliko Goričanov odpeljalo v jugoslovanske trgovine nakupovati. V četrtek je približno 1.000 ljudi prešlo mejo, okoli 1.200 pa se jih je vrnilo.

Kot smo že omenili, se je v mestu nekoliko razživilo le v večernih urah, ko ni bilo več tako neznozne vročine. Na poletnem prazniku v Podturnu so imeli veliko obiskovalcev, posebno Goričanov.

Tudi včeraj je bilo mesto kot izumrlo. Vse trgovine so bile zaprte, odprte so le nekatere pisarne in uradi. Vročina narašča in že ob 11. uri so v središču mesta zabeležili 31 stopinj Celzija, najvišja dnevna pa je bila 34.

Obsojen mladenič zaradi razpečavanja mamil v Trzinu

Okrožno sodišče v Trzinu je zaradi posesti in prodaje mamil obsodilo na dve leti zapora pogojno 21-letnega študenta Daria Gregorina iz Škocjana ob Soči.

Gregorina so agenti trziške kvesture aretirali 30. maja letos, ko je pred klasično gimnazijo v Trzinu prodajal količino marihuane 18-letnemu dijaku Italijanu Gennatiju iz Trziča. Ulica Sant' Ambrogio 5.

Trziško sodišče je obsodilo samo Gregorina, medtem ko je Gennatija pustilo na svobodo.

Požar v Ul. Colombini

Pred dnevi je v delavnici za plastične izdelke, lasti Maria Lebana, v Ulici Colombini, izbruhnil požar, ki je povzročil tri milijone lir škode. Približno ob 17. uri, ko je bil gospodar trenutno odsoten, so sestanovci opazili dim, ki je uhajal iz pritičnega prostora. Po-

klicali so takoj gasilce, ki so v ulični požar, ki je medtem uničil veliko strojev in drugega orodja, pogasili. Zdi se, da je požar izbruhnil zaradi kratkega stika v električni napeljavni.

Na Placuti in v Ul. Galvani Upokojenca padla v stanovanju in podlegla hudim poškodbam

Na Placuti je v četrtek umrl 72-letni upokojenec Rodolfo Travan, ki je sam stanoval v drugem nadstropju v hiši št. 24. Upokojenec je imel navado hoditi vsako jutro na krajši sprehod. Zadnje dni pa se je hotel navaditi vsako jutro na krajši sprehod. Zadnje dni pa se je hotel navaditi vsako jutro na krajši sprehod. Zadnje dni pa se je hotel navaditi vsako jutro na krajši sprehod.

Na Placuti je v četrtek umrl 72-letni upokojenec Rodolfo Travan, ki je sam stanoval v drugem nadstropju v hiši št. 24. Upokojenec je imel navado hoditi vsako jutro na krajši sprehod. Zadnje dni pa se je hotel navaditi vsako jutro na krajši sprehod. Zadnje dni pa se je hotel navaditi vsako jutro na krajši sprehod.

KRAJI IZ ZLATOROGOVEGA KRALJESTVA

Na trentarski strani Triglava je največ prvobitne divjine

Pot na Triglav s primorske strani je za obiskovalce iz notranjosti Slovenije od rok, zato pa jo znajo tembolj ceniti planinski sladokusci

Triglav, ta najvišja gora v Julijskih Alpah, je postal cilj čedalje večjega števila Slovencev in tudi planincev oziroma turistov iz drugih krajev in držav. Zdi se, da kmalu ne bo več Slovencev, ki ne bi stopili na njegov vrh v višini 2863 metrov. Po nepopolnih podatkih obišče Triglav samo v dveh poletnih mesecih, juliju in avgustu, nad 15 tisoč ljudi. Po poti in na Triglavu se naučijo pešjašev in prizorov, ki so svojski in skoro nedosegljivi, saj je denimo že sloviti gorski vodnik dr. Julius Kugy zapisal, »da se je Triglav iz zlatorogovega kraljestva prikradel v moje sanje in jim vladal dolgo vrsto let in da je ni gore, ki bi ji postavil toliko oltarjev kot njemu«.

O poteh, ki vodijo na Triglav je nedavno Planinska založba v Ljubljani izdala posebno knjižico. Odlikujejo jo izbrano in zanimivo besedilo, ilustracije ter podatki o kočah oziroma planinskih postojankah ob raznih smereh, ki vodijo na Triglav. Publikacija je zasnovala znani planinski strokovnjak, sicer urednik Radia Ljubljana prof. Marjan Krišelj, ki ga tudi goriški planinci dobro poznajo.

Na Triglav se lahko povzpnejo s severa, vzhoda, juga ali z zahoda Slovenije. Mogoče so skratka številne kombinacije, ki nas vedno znova vabijo v triglavske gore. Na Triglav se lahko povzpnejo mnogokrat ne da bi bila dva vzpona enaka ali podobna.

Med obiskovalci Triglava je že bilo in še bo tudi veliko število Slovencev in Italijanov iz zamejstva. Pri tem je veliko vlogo opravilo Planinsko društvo v Gorici, ki bo gotovo tudi v prihodnje še prirejalo izlete na najvišjo goro v Jugoslaviji. Za nas, ki živimo ob meji, je prav gotovo najbolj primerna pot s trentske strani, to je z zahodne smeri. Sicer pa se po tej smeri planinci iz notranjosti Slovenije oziroma Jugoslavije vzpe-

najo v manjšem številu kot od drugih. To ne pomeni, da je zahodna stran Triglava manj lepa in privlačna, temveč da je Trenta kot izhodišče tem planincem precej od rok. Zato pa znajo ceniti to stran Triglava poznavalci in planinski sladokusci. Opisimo torej to zahodno smer, kot izhodišče poti na Triglav. Trenta, dolina, kjer se dih morja najgloblje zajeđa v naš alpski svet, je že sama po sebi še kako vredna obiska. To je dolina, ki je od vseh triglavih vznožij ohranila največ prvobitne divjine. Že od nekdaj so bili prebivalci te doline najdrnejše povezani s svojimi gorami, saj so postali njih mojstri in junaki. Zgodovina slovenskega planinstva je pisala najslavnejše strani prav v Trenti, kjer se zmeraj živi romantično in izročilo trentarskih vodnikov, ki so opravili pionirsko delo pri raziskovanju in osvajanju našega alpskega sveta. Dolina Trente bo vedno ohranila poseben čar, ki se ga vsak obiskovalec živo zave. Trentska stran je najvišja stran Triglava. Z vršnih področij pada slap skalovja brez prekinitve celih 2 tisoč metrov globoko. To višino je seveda treba meriti za metrom spraviiti podse, če hočemo na vrh, kar pomeni, da pot iz Trente na Triglav ni med najmanj napornimi. Tu so naravnili »službo« predvojni gospodarji Trente. Tedanje italijanske vojaške poti »mulatjere«, so se zmeraj tako dobro ohranjene, da je mogoče priti skoraj na vrh Triglava z mopedom. To so menda celo dokazali. Seveda bomo mi krenili peš.

Kot izhodišče velja vas Na Logu (osrednje naselje v Trenti) s planinsko Kočo Zlatorog (v njej je 15 ležišč in je odprta vse leto). V vasi je zanimiv planinski muzej, ki ga oskrbuje Goriški muzej iz Nove Gorice. Pot navzgor po dolini je kot en sam spomenik. Najprej se lahko ustavimo pri cerkvi sv. Marije, ki jo krasijo lepe freske Toneta Kralja, malo dalje pa leži

na obronkih Kukle botanični vrt Julijana, poln izbranega alpskega cvetja. Mimo spomenika slavnim trentskim gorskim vodnikom nas cesta kmalu privede do izvira reke Soče. Tam so prav pred kratkim zgradili novo planinsko kočjo, v kateri je 20 ležišč. Tudi slikovita tesen Minarica je vredna ogleda. Človek ima ves čas vtis, da je v Trenti povsod prisoten živ spomin na pretekle slavne dni. Nad dolino vlada še danes močnega osebnost kralja teh gor, slovitega gornika in pisatelja dr. Julija Kugyja. Njegov spomenik stoji na prelepem travnatem griču blizu ene prvih serpentin vršiske ceste.

Z Loga nas vodi pot proti Triglavu skozi dolino Zadrjaco. Bolj ko se bližamo njenemu zatrepu, višji se kaže Triglav, čigar masiv se združuje v eno z veliko gmoto Kanjavca. Dolgo hodimo skoraj po ravnem, zato pa gre potem bolj strmo navkreber. To pa velja le za pobočje, pot ostane ves čas zložna. V začetku mogoče še štejejo serpentine, toda čez nekaj ur premagamo odnehamo. Vmes se odcepi na levo pot, ki pelje preko prelaza Luknja v Vrata. Ustavljamo se na počivališčih, med katerimi je posebno lep razgledni pokop, poraščen z macesni neke na sredi poti. Glavni lepotec je tukaj bližnji Vršac s svojo navpično odeskano steno. Ko že mislimo, da serpentin ne bo nikoli konec, naposled zagledamo na obzorju sedlo Dolin. Na njem se priključimo bobinski smeri in tako nadaljujemo pot na Triglav.

Obisk Triglava je enkratno doživetje in v tem soglašajo vsi, ki so se nanj že povzpeli. Obiskovalcev pa je vsako leto več, tudi zato, ker je Triglav gora, ki je nihče še ne pozna do zadnjih podrobnosti. Tako je namreč v se omenjeni publikaciji o poteh na Triglav zapisal znani slovenski alpinist Tine Mihelič.

ZA SEPTEMBRSKO ODDAJO »ČETRTKOVH RAZGLEDOV«

Ekipa RTV Ljubljana je zaključila snemanje oddaje o Slovincih v Gorici

V njej so sodelovali predstavniki mladih, kulturniki, solniki in družbeno-politični delavci - Oddajo, ki je v barvah, bodo predvajali tudi po koprski televiziji

Semajna ekipa RTV Ljubljana, ki je te dni zaključila s snemanjem 30-minutne oddaje v barvah za »četrtoke razglede«, ki jo bodo predvajali v začetku septembra, kasneje pa ponovili na koprski televiziji in italijanski

Ekipa RTV Ljubljana je včeraj zaključila s snemanjem oddaje o goriških Slovincih, ki jo bodo oddajali v »četrkovih razgledih« v začetku septembra ter jo kasneje prevedli in jo ponovili po koprski televiziji in italijanski. Gre za prvo barvno oddajo, ki jo je med zamejskimi Slovenci RTV posnela v barvah. V tej oddaji, ki bo trajala 30 minut, so oko televizijske kamele naravnali na Slovence, ki živijo v mestu, da bi tudi njihovim krajem, njihovim pobudam in snovanjem odkazali mesto na ekranu, podobno kot so to storili za občine Doberdob, Sovodnje, Števerjan in druge predele Goriške. Nekaj kadorov so posneli neposredno po nevihti v prejšnjem tednu in so panoramske slike mesta izredno uspele. Drugi del pa so jih snemali med najhušjo vročino, ki je te dni že drugič v tem poletju zajela tudi Gorico.

V oddaji so najprej spregovorili predstavniki Mladinskega krožka, Dušan Križman, Rudi Pavšič, Martin Tomazinič, Igor Komel in David Sošol; o mladinskem življenju je spregovorila Elia Bensa, o kulturnem življenju mladi umetnik Ace Mermola, ravnatelj slovenskega dijaškega doma Edmund Košta in opisal vlogo zavoda Ivo Marinič, protifašistični prvoborec, je osvetlil razne oblike boja Slovencev proti pokusom fašističnega zasluževanja, prof. Rado Bednarik pa o značilnostih kulturnega in političnega boja Slovencev v Italiji ter o življenju slovenskih solnikov. Prof. Milko Renar, član deželnega odbora za kulturo, je nakazal potrebo po po-

pisu slovenskih kulturnih spomenikov in o sestavi kataloga slik slovenskih likovnikov v zamejstvu, na primer popis slik slovenskih impresionistov. Prof. Karel Cernic in Dario Stasi sta, govorec o nastanku dvojezične knjigarne, orisala pomen te pobude pri razbijanju izolacije slovenske manjšine, da bi pravilno ovrednotila obe kulturi, ki se srečujeta tu, na mejnem prostoru.

Marija Feretič, pokrajinska odbornika za šolstvo, je obdelala prizadevanja naše skupnosti, da se začne razlašanje slovenske zemlje. Občinski svetovalec odv. Peter Sanzin je govoril o nekaterih aspektih boja Slovencev v mestu za svojo enakopravnost, Gorazd Vesel pa o vlogi, ki jo hoče imeti kulturni dom v Gorici kot hram kulture, ki naj zajame odtujevanje Slovencev in spodbudi k dialogu in sočujanju glede oblik boja za narodno uveljavitev.

Oddajo je pripravil tržaški dopisnik RTV Ljubljana Ivo Vajgl, v snemalni ekipi pa so bili še režiser Jože Klobovec, snemalec Matej Brus, tonski tehnik Peter Juratovec in osvetljevalec Vlado Kodarič.

ALOJZ DORNIK

z Oslavja praznuje 70 let
Čestitajo mu hčere in vnuki
kinji.

Izleti

Slovensko planinsko društvo Gorica priredi 18. avgusta enodnevni avtobusni izlet na Platak (1.111 m) nad Boko. Vsakdo mora prinesiti seboj veljavni potni list ali prepuščnico. Avtobus bo iz Gorice (s Travnika) odpeljal točno ob 5. uri, iz Podgore ob 5.05, iz Štandreja ob 5.10 ter iz Sovodnj ob 5.15.

Kino

Gorica

VERDI 17.00-22.00 »Noa Noa«. M. Keller in P. Malco. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom. CORSO 17.00-22.00 »Il caso Thomas Crown«. S. McQueen in P. Burk. Barvni film.

MODERNISSIMO 17.00-22.00 »Butch Cassidy«. P. Newman in R. Redford. Barvni film. VITTORIA 17.15-22.00 »Ultimatum alla polizia«. F. Blank. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom. CENTRALE 17.00-21.30 »Le folli avventure di Robbi Jacob«. L. De Funes. Barvni film.

Trzin

AZZURRO 14.00-22.00 »L'amore quotidiano«. Barvni film. EXCELSIOR 14.00-22.00 »L'orgia del vampiro«. Barvni film. PRINCIPLE 14.00-22.00 »4 bassotti e un danese«. Barvna risanka.

Nova Gorica

SOCA »Pustolovca v zraku«. italijanski barvni film ob 18.30 in 20.30. SVOBODA »Celo mesto je krivo«. ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30. DESKLE »Vojna med ženami in možmi«. ameriški barvni film ob 20.00. RENEE »Ljubila sta se samo eno poletje«. nemški barvni film ob 20.00. PRVACINA Prosto.

Včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Andrea Blasizza, Elis Perco, Gabriella Bensa, Laura Glavina, Silvia Pelos, Fabio Castellan, Alessandro Rocco, Francesca Zucchet, Valentina Diust, Anna Ziggiotto, Clara Tosetto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Goriški dežurni lekarni »Villa San Giovanni«, Korzo Italija 244, telefon 835-38.

DEŽURNA LEKARNA V TRZINU
Danes ves dan in ponoči je v Trziški dežurni lekarni Al Redentore, Ul. Roselli, tel. 723-40.

Z ZAHODNONEMŠKEGA POLITIČNEGA PRIZORIŠČA

Srdita bitka za sredstva obveščanja

Socialdemokrati trde, da politični štab opozicije pripravlja »črne sezname« novinarjev in duši svobodo informacije

V ZR Nemčiji je zdaj na vrsti burna polemika okrog tako imenovanih »črnih seznamov« novinarjev, ki so samo nova verzija krčevite borbe političnih strank za nadvlado v redakcijskih televizijskih in radijskih postajah. Ta borba ne ponehuje, kot po nekem zakonu pa se zaostruje pred volitvami.

Tako je tudi zdaj: na jesen bodo volitve v hessenski in bavarski pokrajini, od njihovega izida so bistveno odvisne tako pozicije vladne koalicije kot opozicije v Bonnu.

Joseph Strauss, bojevit voditelj opozicije in lider bavarske Krščanske socialne unije (CSU) je prvi zanipl spopad. Na kongresu CSU julija v Münchnu je napovedal pravo vojno onim, ki v naših lastnih vrstah spijo, zlasti na področju informacij. Personalna politika v redakcijah dveh velikih radijskih postaj (ki razpo-

ostalo drugega, kot da je zavlačevala na diskusijo, vse dokler ne bi napočil 1. marec, ko bi zakonska sprememba stopila v veljavo nekaj dni kasneje in bi tako bil podaljšani mandat starega sveta. Tako so bili preprečeni načrti Straussove stranke, da bi že naslednji dan sestavila nov svet.

Bilo je to na pomlad pred dvema letoma. Stari svet je imenoval 16. marca novega glavnega urednika, ki ni po Straussovem okusu, ker je prejšnji v znak protesta podal ostavko. Tedaj so nastopili znani umetniki, književniki, filmski delavci, športniki, teologi, časnikiarji itd. z zbiranjem podpisov za spremembo ustave. Poseben odbor je v mesecu dni zbral nad 10 odstotkov podpisov (polnopravnih volivcev je bilo 7,3 milijona), s čimer je bil izpolnjen pogoj, in je bilo mogoče predložiti spremembo ustave, o čemer odloča svojevrsten referendum.

Prvega julija lani so bavarski ljudje sklenili, da s referendumom preprečijo Straussov napad na najuglednejšo kulturno-propagandno ustanovo v pokrajini. Odločeno je bilo, da politične stranke ne morejo imeti več kot tretjino članov v organih upravljanja, kar se je nanašalo predvsem na Straussovo CSU, kakor tudi, da morajo radijske postaje v bodoče ostati javne ustanove in ne morejo preiti v privatno lastništvo.

Tako se je bila zaključila pred letom dni dramatična borba za radijske postaje. Kakšne oblike lahko zadobi takale borba za informacijska sredstva, najlepše ilustrira dejavnost Pöhl, pokrajinskega poslance v Duesseldorfu, ki je prej bil podpredsednik sveta radijske in televizijske postaje VDR (zahodnonemške radijske postaje). Štab CDU v Duesseldorfu, je pred parlamentarnimi volitvami zahteval od vseh svojih funkcionarjev, ki so bili člani upravnih organov ali nadzornih odborov v televizijskih in radijskih postajah, da se kar najbolj zavzemajo, da bi bili programi opozicijsko obarvani.

Pöhl je to izvedel na svojevrsten način. Zbral je svoje prijatelje in simpatizerje ter se z njimi dogovoril o ustanovitvi združenja, katerega naloga bi bila pisati pisma redakcijam VDR, kjer bi gledalci in poslušalci kritizirali vse oddaje, ki bi bile v nasprotju z opozicijsko politiko, kot »dve in erdeče obarvane«. S stvar je povzročila pravi vihar ne samo v vodilnih organih ustanove same, marveč tudi v pokrajinskem parlamentu, kamor je bila prenesena.

Konec junija je neka oddaja nobelovca Henricha Boella ponovno dvignila na noge opozicijo. Gre za oddajo »Portrait neke običajne meščanke Koelna«, ki je bila na televizijskem programu 27. junija. Običajna meščanka je Gertrude Hammacher, ki v nekem predmestju Koelna živi od svoje male pokojnine, vse svoje življenje pa je posvetila borbi proti nacizmu, za delavske pravice. Pisatelj jo je na televiziji predstavil milijonom množici televizijskih gledalcev kot državljanko, ki je mnogo tvegala in napravila, da ji današnji Nemci lahko uživali demokratske pravice, s katerimi danes razpolagajo, ona sama, pa da je bila potisnjena na periferijo.

Gertrude Hammacher je od mladosti članica KP. V tem svojstvu je ves čas delovala, bila zaprta in mučena. O tem je bil govor v oddaji. In to je v vrstah opozicije dvignilo velikanski oblak prahu. Opoziciji naklonjeni »Die Welts« je Boella obtožil komunistične propagande in zahteval, da se pokliče na odgovornost tako urednik kot direktor prvega programa.

Zdi se, kot da so v ZR Nemčiji še vedno nadvse odlični pogoji za to, da bi nekega dne kakorkoli spet začeli s kako divjo gonjo v stilu znanega »dova na čarovnice«.

SLIKARSKE RAZSTAVE

M. Gianfrancesco v motelu «Valrosandra»

Michele Gianfrancesco, šestindvajsetletni slikar iz Kalabrije, ki pa deluje v Rimu, si je zaželel spoznati naš Kras, katerega kršna lepota postaja občezana v umetniškem svetu Italije, zlasti pa v simbolizmu del Lojzeta Spacala. Ne ravnajo podobam slednjega so podobne tiste, ki jih je Gianfrancesco naslikal okoli Peska in jih sedaj razstavlja v bližnjem motelu «Valrosandra», skupno s pokrajini njegovega rodnega Juga. Razobesil je 24 olj bolj ali manj realistično dodelanih, bolj ali manj sproščeno zasnovanih in zato ne ravno enotnega izgleda. Prehaja pa v vseh prav malih oljih že v nekak rahljo razgiban impresionizem, in prav zato so te podobe kakovostno najboljše in gotovo jamstvo za dober nadaljnji razvoj tega samorastnika, ki se je izpopolnil pri slikarjih Carlettiju in Merzariju. V njih namreč prevladuje osebnost občutje narave, podane v gostih barvah namazih z odlično igro čopiča. Nekateri so kar presenetljivo dobre, kot npr. hribovje Sannio, tihotižeje z zelenjavo, globoki razgled na Rim in

še posebno v tistih, kjer podaja delovnega človeka, kamnoseka in kmeta, ki žanje žito. So to olja, ki si jih je slikar verjetno le zase naslikal v hitrih in torej brez laskanja morebitnemu kupcu. Slednje pa pronicajo nekoliko v večjih oljih, v katerih se prilagaja raznim likovnim okusom upne usoda vseh mladih začetnikov, ki pač morajo živeti od svoje umetnosti. Ako pa bi Gianfrancesco dodelal vse slike razstave enotno, tako kakor je tisto z razgledom brega jezera Anguillare, potem bi bila pesniško sestavljena uvodna beseda v katalogu izpod peresa prijatelja, tržaškega kritika in literata, Sergia Bossija, nekaj več kot pa bodrilna vzpodbuda. Ugotavlja pa Bross: pravilno, kako je Kras s svojo prabitostjo oblik in barv, tako različnih od rojstnega okolja slikarja, le-tega globoko preniča osebnost občutje narave, dole, da se zdi enotnost podob Karša, kot da je od nekega drugega slikarja.

MILKO BAMBIC

VSE «ZVEZDE» SO JO POBRISALE NA POČITNICE

«Sladkega življenja» v Rimu skoraj ni več

Časi, ko je Anita Ekberg razkazovala svoje okrogline, kopajoče se gola v Fontana di Trevi, so mimo - Via Veneto s svojimi ekscentričnostmi bo kmalu le spomin Dolg čas mori vse lahkotičke, ki se v novih časih «austerit» ne znajdejo

RIM, avgusta. — V tem dolgem ip vročem poletju je Rim zapuščen mesto. Ves avgust bode njegovi prebivalci samo turisti, letos v največji meri Japonci. Vendar tudi v poletni soproci Rim ne izgubi svojega čarolitega in edinstvenega čara. Proti večeru, ko se sonce izgublja za kupolo Sv. Petra in žari stopnišče nad Španskim trgovom v odsevih sončnega zatona, ko postanejo Borrominijevi kipi in fontane na trgu Navona čaroljavna perspektiva senc, zaplaja sem od morja v romancah tolikokrat opevani vetrni «er Ponentino». In Rim v hipu zaživi. V tistih trenutkih, ko ni več dan, ko se ni noč, človeka vsakokrat nekaj gane pri srcu: nemogoče je opisati ali naslikati lepoto sončnega zatona v Rimu! Rimljani, ki so ostali v mestu ali pa so se že vrnili z oddiha, pustijo stanovanja, pomešajo se med pisano množico izletnikov, posedajo pred bari in gostilnicami ter se ob požirku hladne pijače pripravljajo na nočni počitek.

Prav v teh poletnih večerih je mogoče ugotoviti, kako je Rim še ohranil človeško dimenzijo na svojih ulicah in trgih, kako je v tem vemelestu še mogoče ustvariti pristen, human odnos do svojega bližnjega.

V Rimu je te dni skoraj nemogoče srečati »VIP« osebe («Ve-ry Important Persons» — zelo pomembne osebe, kot jih imenujejo v novinarskem žargonu), ki v drugih sezonah dajejo večnemu mestu poseben ton: vse »zvezde« so na počitnicah.

Tako imenovana »sladkega življenja«, ki ga je Fellini mojstrsko prikazal v filmu «La dolce vita», že dolgo ni več. Rimljani se o tožijo in morda tudi z obžalovanjem spominjajo zlatih časov, ko je Anita Ekberg hladila svoje okrogline v Fontana di Trevi, ko je kralj Faruk razbijal kristalne kozarce v baru «Caffè de Paris», kjer sta si Ava Gardner in Walter Chiari javno in plastično izkazovala svoja najgloblja čustva, ko so »apparazzi« (prednji popularni fotografi) podveji in ponoči zasledovali Elizabeth Taylor in Richarda Burtona, dokler niso končno uspeli ujeti v objektiv »prvi« poljub vročih zaljubljenecv..., ko sta se Gunther Sachs in Brigitte Bardot gola sprehajala po parku njune vile na Via Appia Antica...

Dogodki in imena, ki sodijo že

in legendo. Kot spada v legendo tudi obdobje tistega našega življenja, ko nas je vse ommajljal gospodarski »boom«, z iluzijo o doseženem večnem blagostanju. Kdo je takrat mislil, da bomo spet govorili o krizah, brezposelnosti, stavkah, atentatih? Ako bi v tistih časih kdo govoril o »austerit«, bi vsi mislili, da je to naslov najnovejšega Hitchcockovega kriminalnega filma...

Via Veneto, nekoč glavna promenada protagonistov »sladkega življenja«, je danes zapuščen otok, na katerem samo nepoučeni in naivni turisti skušajo doživeti prepovedane emocije. Le-teh ne bi manjkalo, če ne bi bile tiste »gospes« — ki ponosi razkazujejo in prodajajo gor in dol po pločniku svojo drobarnjo — tako draga, če bo šlo tako naprej, manjjo v Rimu, bo Via Veneto kmalu postala kraljestvo zlikovcev in prostitutk in bo lahko še prekosila slavo po vsej Evropi opevani »izložbe« St. Pauli iz Hamburga.

Če se je »sladkega življenja« za vedno izselilo iz Rima (kam?), temu ni kriv samo čas, ni kriva »austerit«. Vzrok je najbrž tudi dejstvo, da so ljudje že vsega vajeni in naveličani. Kakšno senzacijo bi danes vzbudila slava željna »zvezdica«, ki bi se vrgla v fontano? Nobena. Filmi, tudi tisti na določenih umetniški višini, so nam pokazali že vse »zvezde« gole, v vseh možnih pozah, v cimenaskopu in barvni tehniki. Moramo poseben ton: vse »zvezde« so na počitnicah.

So pa še nekateri, ki zaradi sentimentalnosti, ali še bolj, zaradi zaslužka, hočejo ponovno priklicati na svetlo »sladkega življenja«. Le-ti ustvarjajo drage loke, ki naj bi postali nek vrsta oaz za pripadnike »visoke« družbe, a življenje, ki se v njih odvijajo, je bolj grenko kot sladko. Paolo Vassallo (po poklicu geometri, a v resnici slaven »play boy«) je pred leti odprl nočni lokal

Branko Vatovec

(Nadaljevanje na 8. strani)

Stara, s skriljasto streho krita hiša tudi po naših vaseh ni več vsakdanja stvar. Le redkoke je tako srečati, kot primer ek skromne, a zato ni manj racionalne, tudi estetsko dognane arhitekture naših prednikov. Tale na sliki se stoji v Cerovljah (Foto M. Magajna)

PRAČA KOT OROŽJE V TEKU ZGODOVINE

Bržkone prvo orožje za rabo na daljavo

Razširjena je bila v vseh predelih sveta, razen v Avstraliji, ob vzhodni obali Južne Amerike, v nekaterih predelih Severne Amerike in v srednji ter severni Evropi

Vsem je zano, da je David — v Sv. pismu seveda — s pračo premagal Goljata. Kot orožje pa je prača v zgodovinskih spisih zelo zastopljena. Arheologi so našli o prači veliko gradiva in so prepričani, da je služila kot orožje od bronaste dobe vse do 15. ali celo 16. stoletja naše dobe. V Mezopotamiji, Perziji in kasneje v Grčiji ter pri starih Rimljanih je bila prača poleg loka in puščice edino edaljno orožje.

Ze svetopisemska zmaga Davida nad Goljatom je posledica napada iz razdalje, ker je bil Goljat pripravljen na boj z mečem. Kljub tej tako reklamirani zmagi je ostala prača v zgodovini skoraj neomenjena. Homer jo v svoji epski Iliadi omenja le enkrat, in ne kot orožje.

V grški vojskah so imeli strelci s pračo, skupno 7 lokostrelci, naloge, da so začeli bitko. Prvi roji pušic in kamenja so razbili del nasprotnih vrst ali vsaj pokazali njeno šibko točko. Grki so pračo kot orožje spoznali pri Perzijcih, ki so bili mojstri v njeni uporabi. Leta 401 pred Kr. se je okoli 10.000 atenskih pešcev umikalo pred Perziji. Stalno so jih nadelgavale hitre skupine perzijskih konjenikov, ki so s Grkom s pračami zadajale izgube in jih zavstajvale z namenom, da bi se njihova glavina približala. Grški voditelj Ksenofon je uvidel, da se bo Perzije iznebil samo s pomočjo daljnosežnega orožja. Izvedel je, da znajo vojaki iz otoka Rodosa uporabljati pračo in jih je takoj uporabil za posebne čete, ki so bile kos Perzijcem.

Domet starih lokov naj bi bil po pisanju starih zgodovinarjev okoli 150-180 metrov. Razdalja se zdi prevelika, če upoštevamo današnje športne loke, ki nesejo do 200 metrov in samo posebno izdelane puščice do največ 275 metrov. S pračami pa naj bi vojaki starega veka dosegli razdalje preko 250 metrov, in če lahko verjamemo pisanju Ksenofona, so najboljše s svinčenkami dosegli celo 400 metrov.

Grški zgodovinar Polibij iz 2. stoletja pr. Kr. piše o prebivalcih Balaerskih otokov kot o izrednih strelcih s pračo. Celotno ime Balaerski otoki naj bi izšlo iz korena grškega glagola »challein« (metati), kot tudi moderna beseda balistika. Balaerici so bili oboroženi s pračami treh dolžin za različne razdalje in so gotovo služili Hanibal v punskih vojnah proti Rimljanom.

Ameriški arheolog nemškega porekla Manfred Koremann je posvetil raziskavam o prači in njenih izstrelkov veliko časa. Glede slednjih je odkril, da ni šlo vedno za kamne okroglaste oblike. Izstrelke so skrbno in serijsko pripravljali. Na Blížnjem vzhodu so bili sprva okrogli, nato pa so se pojavili dvostrožasti izstrelki, okoli leta 4.000 pr. Kr. pa jadžasti. Načrtno izdelovanje izstrelkov za vojaško uporabo je bilo nujno zaradi enake težje, ki je omogočala strelcu varnejše ciljanje in hitrejšo pripravljanje na strel sam. Izdelovalci izstrelkov so uporabljali mehak kamen, ki je običajen v južnih krajih, kasneje pa tudi lovlivo. Izstrelke iz lovlivo stare okoli 7.000 let so našli v kraju Hassuna v Iraku.

Stari Grki in Rimljani so izdelovali izstrelke že iz svinca. Arheologi so jih našli na stotine. Mnogi so nosili tudi enotne znake ali napise. Teža izstrelkov je bila zelo različna. Na Siciliji in na Blížnjem vzhodu je pomepre malo pod 50 gramov, najtežji do 185 gramov. Težje so uporabljali prebivalci Balaerskih otokov. Tu diče ni točnih primerjav s takratnimi težami, naj bi njihovi najtežji izstrelki dosegali 330 ali

450 gramov. O točnosti pri strelhi piše zgodovinar Livij. Najprejnejši naj bi bili grški Ahajci, ki so lahko zadevali ne le v glavo temveč tudi v posamezne točke na njej. Dober strel je imel le redko smrtno posledico, vrgel pa je sovražnika iz borbe, kar je strateško še važnejše, ker morajo za ranjenca skrbeti drugi potencialni bojevniki.

25 gramov težek izstrelak je odletel iz prače s hitrostjo več kot 100 km na uro. Njegova moč na cilju je bila enaka žogici za golf, ki prileti iz sedmega nadstropja. Iz starih časov obstaja tudi zapis nekega zdravnika, ki daje navodila za odstranjevanje ilonvratih in svinčnih izstrelkov iz ran.

Prača kot orožje so poznali skoraj po vsem svetu. Najdemo jo na Aljaski, Groenlandiji, na otokih Tiheskega oceana, v Severni, Srednji in Južni Ameriki, na polinezijskih otokih, v Indoneziji, v južnoazijskih državah, na Madagaskarju, ob Gvinejskem zalivu, v severni Afriki, v dolini Nila, na današnjem Blížnjem vzhodu, v južni Evropi in na današnjem sovjetkem Daljnem vzhodu. Niso našli znakov o uporabi prače v Avstraliji, ob vzhodni obali Južne Amerike in v srednjih predelih Severne Amerike in v srednji in severni Evropi.

V novem veku najdemo pračo pri Indijancih Peruja v borbi proti španskim zatiralcem. Kamen iz prače je ubil konja, če pa je zadel meč, ga je le prelomil. Prača kot orožje ni tako znana kot lok in puščica, kar je v tisočletjih in stoletjih lažje izginila brez sledov, za dolgo dobo pa je bila loku in puščici povsem enakovredna.

K. B.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) V poslu se ne spuščajte v tveganja. Z malo dobre volje boste uredili družinski spor.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Nastopil je odločen čas za uresničitev vaših načrtov. Bodite iskreni z o sebo, ki vas iskreno ljubi.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Zelo ugodne okoliščine za uresničitev vaših načrtov. Bodite nekoliko bolj spravljivi do druge osebe.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Ne poлагajte važnosti samo na nesrednje koristi, ampak glette dalje. Potrebna je reorganizacija v vašem gospodinjstvu.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Da bi vaši napori in tritve ne bili zaman, ukrepite odločno. Znova boste vzpostavili mir v družini.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Uspeli boste pri zagotavljanju, če se boste pokazali spravljivi. Srečanje z osebo, ki ste nanjo že pozabili.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Na vsak način se potrudite, da bo sodelovanje s predstojniki čim boljše. Posvetite več časa družini.

SKORPIJON (od 23.10. do 22.11.) Proučite vse patti predloga, ki ste ga pravkar sprejeli. Rešiti boste morali delikatno vprašanje.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Prepričali boste vplivno osebo o koristnosti svojega načrta. Glede svoje čustvene zadeve zaupajte v bodočnost.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Imejte razumevanje do vaših mlajših sodelavcev. Spoštujte sprejete sklepe v okviru družine.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Potrudite se, da popravite čimprej napako, ki jo je storil vaš sodelavec.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Dokaj naporno poslovno tekmovanje vam bo zagotovilo nepričakovan uspeh. Srečne ure z ljubljeno osebo.

RADIO VELEIZIJA

SOBOTA, 17. AVGUSTA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 17.30 PROGRAM ZA MLADINO
- 18.40 Ridolini in manekenka
- 18.55 Izrebanje loterije
- 19.05 Sedem dni v parlamentu
- 19.25 Nabožna oddaja
- 19.35 Športni dnevnik, Danes v parlamentu, Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 SENZA RETE

Glasheno - govorni program s Pippom Baudom Danes je na sporedu Fred Bongusto, abruški pevec, ki ga je moč smatrati za nekakšen fenomen, če upoštevamo, da se v Italiji pevcu naglo dvignejo in naglo padejo. Njegova popularnost je ostala nedotaknjena, zahvaljujoč njegovi resnosti in čutu poklicne odgovornosti. S svojim prikupnim glasom in šepetajočim stilom je uspel celo priti do filma. Skupaj z njim nastopata še dve pevki, ki sta vsaka po svoje prileli do uspeha in slave, Ombretta Colli in Juliette Greco, znana francoska pevka, ki je s svojimi eksistencialistično obarvanimi nastopi in petjem izražala prva povojna leta grenkobo svojega ljudstva spriču uničenja dežele pod terorjem nemške zasedbe. V tej oddaji nastopa kot animator znani neapeljski igralec Nino Taranto. Režija: Giancarlo Nicotri

- 21.50 Charlot in kronometer
- Charlot trgovci
- V glavni vlogi: Charlie Chaplin
- 22.15 POSEBNE REPORTEŽE TV DNEVNIKA

Dežela, ki se bo o njej govorilo jutri: IRAK O Iraku govori Paolo Meucci. Tudi ta dežela je ena od onih, ki se trudijo, po mnenju Meucci, da bi našle nekakšno ravnovesje med petrolejskim bogastvom in lastno zaostalostjo ter politično negotovostjo. Irak je pred letom dni zaključil trgovinski sporazum z Italijo. Vendar so tu Kurdi, ki notranjo stabilnost postavljajo pod znak vprašaja. Le-ti, prebivalci Kurdistan, ki je l. 1920 s pogodbo v Sevresu imeli postati avtonomen, a je potem bil razdeljen med štiri države, obtožujejo vlado, da gre samo 10 odstotkov narodnega proračuna za razvoj Kurdistan, vtem ko predstavljajo Kurdi 25 odstotkov prebivalstva. V zvezi z delikatnim vprašanjem kurdskega separatizma je med drugim potekal pogovor tudi z Barzanijem, sedemdesetletnim kurdskim voditeljem. Spregovorili so v intervjuju o tem nadalje še Hadli Taqa, iraški zunanji minister, in Hussein Szam, podpredsednik iraške republike

- 23.00 DNEVNIK

DRUGI KANAL

- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 LE PETROLIERE
- Gre za zgodbo dveh mladih zakoncev, Helge in Petra Kammler, ki si prizadevata uspeti v poslovnem svetu, v prepričanju, da je tu moč naglo obogatiti. Helga, ki si je bila pridobila solidno strokovno znanje v pisarni posredovalca Offenbacha, skuša zaključiti posel s švicarskim finančnikom Lichtenleierjem. Ta bi hotel posel naglo zaključiti, zato Helga odputuje v Zuerich, da bi se osebno udeležila pogajanj. Tu se zadeva zaplete. Pred nakupom petrolejskih ladij, je namreč treba razpolagati z večjo vsoto denarja za njihovo popravilo. Helga pa denarja nima. Zakonca Kammler sta tako zašla v slepo ulico, ki se iz nje ne moreta izvlči. Takšni so pač zakoni v poslovnem svetu. Tudi tu niso za vse enake možnosti, kot se mnogokrat govori

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 17.15 Legenda o divjem lovcu (Nadaljevanje in konec)
- 18.15 Obzorik
- 18.25 Nogomet: Vojvodina — Hajduk (Prenos iz Novoga Sada)
- 20.15 Kaj počnemo ob nedeljah
- 20.45 Risanaka
- 21.00 DNEVNIK
- 21.25 Tedenski zunanje politični komentar
- ZABAVNO - GLASBENA ODDAJA Z JULIE ANDREWS
- Nocoj si bomo ogledali eno izmed oddaj s priljubljeno filmsko igralko, pevko in pisalko Julie Andrews, ki jih je pripravila angleška televizija. Videli jo bomo v vlogah z njenih nastopov po odrskih deskah ZDA. Seveda ne bo manjkalo tudi dobre glasbe, dobrih pesmi in znanih gostov
- 22.35 Columbo, serijski film
- 23.45 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 18.00 Nogometna tekma med Vojvodino in Hajdukom
- Prenos iz Novoga Sada
- 20.45 »Mima noč«, serijski film iz serije Ljubezen na podstrešju DNEVNIK
- 21.15 »Bijalec«, film
- 22.20 Zabavna-glasbena oddaja
- 23.30 Nastopa Ridolini — zabavni film
- 23.35 KOLEŠARSTVO
- Svetovno prvenstvo v dirkalniških panogah
- Prenos v evroviziji iz Kanade (Montreal)
- V Montrealu v Kanadi potekajo svetovne kolearske tekme. Danes je na vrsti izdaten program. Na vrsti je med drugim tudi hitrostna tekma za dilatante. Nekeč so v tej disciplini bili italijanski predstavniki vedno absolutni favoriti. Ze nekaj let pa ne dosega več takih uspehov. Tekme se bodo končale 20. avgusta, znova pa spet začne 21. Po dveh dneh počitka so nato predvidene za soboto, 24. avgusta, tekme za ženske in spet za dilatante. Naslednjega dne bodo tekme za profesionalce. V tej kategoriji bo Italija branila naslov prvaka, ki ga je lani Giondi osvojil v Španiji. Dirka se bo vršila na 12 km dolgi progi v Monte Royal, to dolžino bodo tekmovalci morali opraviti 21-krat

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Po ročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Poslušajmo spet; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umestnost in prireditelj; 18.30 Komorne skladbe; 18.55 Glasbeni collage; 19.10 Mala enciklopedija dotvopov; 19.25 Revija zborovskega petja; 20.00 Šport; 22.50 Iz življenja naših skladateljev; 21.30 Vase popevke;

TRST

12.15 Deželne kronike; 15.10 Mali koncert; 16.00 Furlanska kultura.

KOPER

7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.00 Lahka glasba; 9.30 »20.000 liri za vaš spored«; 10.15 Poje Roussos; 10.45 Prijatelja Vanna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Orkester Tullio Gallo; 14.00 Ni samo glasba; 18.00 Zapoimo in zaigrajmo; 18.45 Poje ansambel »77«; 19.30 Vročiti sto kilovatov; 19.30 Primorski dnevnik; 20.00 Za prijeten konec tedna; 20.30 Prenos RL; 21.45 Glasbeni weekend.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.00 Poročila; 6.30 in 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Glasba za dobro jutro; 9.00 Vi in jaz; 11.30 Stare in nove plošče; 12.10 Sledite si plošče; 13.20 Preizkušajo se dilatanti; 14.05 Italijanske popevke; 14.50 Znanstvena oddaja; 15.40 Veliki variete; 17.10 Bariton Sherrill Milnes; 18.00 Nove ital. popevke; 20.00 Bellinijeva opera »I puritani«; 23.00 Danes v parlamentu.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 16.30,

19.30 Poročila; 7.40 Pevci lahke glasbe; 8.40 Pesmi za odrasle; 9.30 Strnjena komedija; 10.00 Pesmi za vsakogar; 10.35 Glasbeno-govorni spored z Gnom Bramierjem; 11.50 Zbori z vsega sveta; 12.40 Pevci lahke glasbe; 13.35 Dva komika; 13.50 Kako in zakaj; 14.00 Plošče lahke glasbe; 15.40 Poletje evropskih festivalov; Salzburg; 17.25 Izrebanje loterije; 17.30 Kulturna oddaja; 19.55 Supersong; 22.50 Glasba v večeru.

III. PROGRAM

8.25 Webrove skladbe; 9.30 Koncert za začetek; 10.30 Kvartet Borodin izvaja Čajkovskoga; 11.05 Mladi Mozart; 11.40 Stravinski - komorna glasba; 12.20 Sodobni glasbeniki; 13.00 Glasba skozi čas; 14.20 Ivan Susanin; 21.30 Koncert; 18.00 Skeči; 18.30 Lahka glasba; 19.15 Milanski koncerti; 21.30 Koncert.

Letošnji rekordi niso plod naključja

Pšenični boom

Pred leti smo mi uvažali seme najboljših sort, zdaj pa ga mi izvažamo — To je veliko priznanje za dolgo delo

PIK Vukovar 63 stotov na ha, PIK Vinkovci 62 stotov, PIK Osijek 57, KIK Pomurka 55, kmetje — od 30—50, boljši tudi okoli 70, najboljši pa preko 100 stotov na hektar ... To so letošnji pridelki pšenice. Povsod sami rekordi. Čeprav končnih rezultatov letošnje žetve še nimamo, kaže, da bo letos v državi za 25 odst. več pšenice kot lani. To pa je uspeh, ki ga niso pričakovali niti največji optimisti.

Mnogi so bili presenečeni nad tako obilnim pridelkom in se sedaj ne morejo verjeti, da je kaj takega res mogoče. Še leta 1954, torej pred dvajsetimi leti, je znašal pov. pridelki pšenice v Jugoslaviji le 7 stotov na ha, lani 29 stotov, letos pa bo lani 40 stotov. Najboljši pridelovalci pšenice v svetu dosegajo danes okoli 50 stotov na hektar. Torej smo se priključili najboljšim na svetu, čeprav so bili leti pred dvajsetimi leti daleč pred nami. Kazalo je, da jih ne bomo nikoli dohiteli.

In vendar se je zgodilo. Naši najboljši pridelovalci so na večjih površinah ali pa celo pokrajinskih dosegali boljše rezultate kot jih dosegajo najboljši na svetu. Uspeh, so še toliko večji, ker so take pridelke dosegli z domačimi sortami — s sortami, ki so jih vzgojili naši znanstveniki v Zagrebu, Osijeku in Novem Sadu. Tu so po dolgotrajnih križanjih zrasle nove sorte. Nekatere so zahtevale kar 20 let udeležbe dela skupine ljudi. Ti strokovnjaki niso presenečeni nad letošnjo rekordno letino. To se je enostavno moralo zgoditi, pravijo. Vprašanje je bilo samo: kdaj. Letos so bili za to odlični pogoji. Pridelovalci so zasedali tudi veliko več novih, že preizkušenih in uveljavljenih sort.

Oče pšenice slavnok

In katere so to? Najbolj so se izkazale sava, slavnok, zlata dolina, dunav, sonja, biserka in še nekatere. Vse te sorte so vzgojili na naših inštitutih. Slavnok so npr. vzgojili na kmetijskem inštitutu v Osijeku. Oče te sorte pa naj bi bil prof. dr. Zvonimir Madžarić, direktor tega inštituta.

Novinarjem Vjesnika je povedal, da se je vse skupaj začelo že 1951. leta, ko so opravili prva križanja domačin in tujih sort. Slavnok je nastala s križanjem hussara in bankuta ter italijanske sorte S 13. S tem križanjem so dobili rastlino s kratko slamko, ki je dala dober in zgodnji pridelok. Sicer pa so iskali kakovitostno in odporno pšenico, ki bo dala tudi velike pridelke. Kasneje so novo sorto preskušali, dopolnjevali in jo popravljali, kar zahteva precej dela in časa. Potem so jo najprej preizkusili na inštitutu, zatem pa še v kom. bnatih Slavnok in Baranje, kjer se je postopoma uveljavila. Letos so z njo zasedali že 20 odstotkov slavnok in baranjskih polj. Odlikuje se po izredni kakovosti in odpornosti proti poledanju. Mnogo sorte poležejo in se usujejo že pri močnejšem namazu, za slavnok pa pravijo, da je niti toča ne prizade.

Zvonimir Madžarić je poudaril, da so se v svetu s selekcijo in križanjem na veliki ukvarjali že takrat, ko smo mi šele začeli z delom. Naš prvi priznani selekcionista je bil dr. Korčić. Sedaj pa se jih s selekcijo že veliko ukvarja. Deja je tudi, da bo naslednja generacija selekcionistov še uspešnejša. Še pred krat-

kim so bili zadovoljni s 35 stoti pšenice na hektar, sedaj niso niti s 90 stoti. Na slednja generacija pa mora doseči že 100 stotov na hektar. Priznani strokovnjaki menijo, da imamo vse pogoje za doseg takšnih rezultatov v pridelovanju pšenice.

Imamo inštitute in strokovnjake!

Imamo inštitute in preskušene strokovnjake, ki so željni uveljavitve. Dobiti moramo take sorte, ki bodo najbolje odgovarjale domačim klimatskim razmeram. Veliko si prizadevamo in smo daleč pred drugimi državami. To pa predvsem zaradi tega, ker so pred leti nastale velike rezerve pšenice in so mnogi menili, da pri selekciji pšenice ni več dela. Danes so razmere spet drugačne. Pred leti smo mi uvažali seme najboljših sort, sedaj pa ga izvažamo. To pa je najboljšje priznanje za naš dolgoletno delo, je dejal oče slavnok.

Sorti zlata dolina in sanja, ki zavzemata iz leta v leto več površin, sta zlasti pod pokroviteljstvom dr. Josipa Potocanca (59) agronoma in selekcionista, ki sodelavci inštituta za proizvodnjo in oplemenjevanje rastlin v Zagrebu že tri desetletja bičuje bitko za večje pridelke pšenice, za več kruha. Vzgoji je sedem sort, med katerimi sta sorti zlata dolina in sanja dosegli svetovni sloves.

»Delati smo začeli po tisti katastrofi leti 1954, ko smo v Jugoslaviji dosegli le 7 stotov pšenice na ha. Do leta 1966 je skupina strokovnjakov, v kateri sem bil tudi jaz, vzgojila zlato dolino in sanjo. Državna komisija je ti dve sorti priznala leta 1971. V enajstih letih dela smo vzgojili novih sort porabil približno 10 milijonov dinarjev.

Kaj pomenijo nove sorte pove podatke, da bodo letos proizvajali pšenice na Hrvaškem, ki so sejal domače sorte, dobili okoli 35 milijonov dinov več kot v primeru, če bi sejal italijanske sorte. Zlata dolina daje v povprečju 10 do 15 odstotkov več pridelka na ha kot npr. italijanske sorte. V denarju to pomeni 700 do 1000 din.

Se leta 1971 so na Hrvaškem zasedali 75 odst. njiv z italijansko sorto blebula. Dr. Potocanec pa računa, da bo do leta 1975 z njegovimi najboljšimi sortami — zlata dolina in sanja — zasedali 50 odst. njiv na družbenem sektorju, veliko več pa tudi kmetje. To pa je novo zagotovo, da letošnji uspehi niso bili slučajni in da si tudi v prihodnji sezoni lahko obetamo dobro žetev. Zanimivo je tudi to, da so zlato dolino in sanjo kupili Italijani, torej država, iz katere smo se pred kratkim uvažali največ pšenice.

Podobne rezultate je dala tudi sorta sava, ki so jo vzgojili na novosadskem kmetijskem inštitutu. Po podatkih zavoda za statistiko pri izvršnem svetu Vojvodine, je sava v preteklem letu obrodila metrov visoki baraki. Kljub temu da so del te mavnice osnutka kmalu odpeljali k livarju Vladimiru Šebu v Zagreb, je načrt do nedavne ga miroval. Vseženoj sem bil prepričan, da bo urejanje Trga revolucije ob svojem času zahtevalo tudi postavitev spomenika.

● **Kakšen bo spomenik?** »Vliti bo iz bronca visok 13 metrov in skoraj 15 širok iz kamnitega stojskega skulpture bo tekla voda in obivala stičišče dveh krakov, od katerih

bolje od libelule. Razlika je bila za 8 stotov na hektar — sava 56 stotov, libelula 48 stotov. Letošnji rezultati pa kažejo, da bo razlika še večja. Blizu Novega Sada je neke kmet letos pridelal celo 82 stotov te pšenice na ha, kar je rekord za to sorto.

Sava po Vojvodini

Sicer pa je sava najbolj razširjena domača sorta pšenice. V Vojvodini so letos zasedali 90 odst. površin z domačimi sortami, od tega največ save.

Direktor kmetijskega inštituta v Novem Sadu dr. Ti-homir Verbalov, ki ima precej zaslug za nove sorte pšenice, je o savi povedal na sledeče: »Deset let smo potrebovali, da smo dobili tako sorto pšenice, ki je premagala vse poletne vojvodinske nalive. Delalo je 70 ljudi: znanstveniki, delavci, profesorji, laboranti ... Med njimi imajo največ zaslug prof. dr. Slavko Borojević, dr. To-dor Mišić, inž. Desimir Mikić in magister znanosti Vasa Momićević. To so ljudje, polni navdušenja, znanstveni delavci, ki ne gledajo na delovni čas, delajo toliko, kolikor lahko zdržijo. To so ljudje, ki si ne privoščijo niti letnih dopustov. Genetika jim pomeni prvo stvar v življenju. Zato tudi ni čudno, da so uspešni.

Najprej so križali italijansko sorto fortunato z ameriškim red-coatom. Potem so dobili hibrid F-1 spet križali s fortunato. In tega zakona so se leta 1959 rodile tri sestre — sava, biserka in drina. Sortna komisija je nove sorte priznala v letih 1969 do 1971. Sorta sava je bila tri leta na preskušnji po vsem svetu, kjer je po doseženih pridelkih v 23 državah zasledila prvo mesto. Zato ni čudno, da se za to sorto zanimajo tudi druge države, kot: Italija, Madžarska, Bolgarija, SZ in druge.

Direktor novosadskega inštituta je povedal, da gre za sorto pšenice, ki prenese zelo visoke in zato tudi zelo nizke temperature in ima veliko regeneracijsko sposobnost. Sava preživi veliko bolezni kot npr. libelula, po kva-liteti pa sta enaki. Sava je visoka 70 do 80 cm in preneso celo 700 do 800 klavov na kvadratni meter, ne da bi polegla. V tem je tudi skrivnost njenega velikega pridelka. Razen tega pa je zelo odporna proti listni rji in plesni, to je proti najpogostejšim boleznim pšenice.

Vse kaže, da letošnja rekordna letina ni bila enkratna in da si je v prihodnjih letih lahko obetamo nove rekorde. Naši znanstveniki pravijo: nova presenečenja. To pa pomeni, da nam pšenice ne bo treba uvažati iz tujine, kar je bilo prej velika bomo devize, ki smo jih dajali za uvoz tega osnovnega živila, lahko porabili za druge namene. Boj za kruh je torej dobljen — po za-slugi pešice ljudi, ki so največ svojega dela posvetili pšenici.

RAJKO OCEPEK

Slovenski oktet med največjimi gosti Dubrovnika

Ob letošnjih petindvajsetih — jubilejnih dubrovniških poletnih igrah — je izšla reprezentativno dokumentarna publikacija, ki poleg številnih ilustracij daje tudi statistični pregled vseh domačin in tujih udeležencev na scenah dubrovniškega festivala v minulih 25 letih. Dejansko se je od leta 1950 do letos zvrstilo na Dubrovniškem festivalu čez 2500 umetnikov oziroma ansamblov iz 34 dežel sveta. Zanimivo, da je pri tem Slovenski oktet iz Ljubljane prišel med vse tiste umetnike iz glasbenega področja na prvo mesto tujih, to je izven dubrovniških in izven republiških meja nastopajočih umetnikov.

Na prvem mestu je, razumljivo, domači Dubrovniški mestni orkester, ki je sodeloval kar na 23 festivalih, zatem pa glede na organizacijsko povezavo zbor RTV Zagreb in Zagrebška filharmonija, ki sta nastopala vsak na 17 dubrovniških festivalih. Oba napomembnejša jugoslovanska folklorna ansambla, Lado iz Zagreba in Kolo iz Beograda, sta bila zastopana na 16 dubrovniških poletnih igrah. Od gledaliških režiserjev je največkrat sodeloval dr. Marko Fotez (na 16 fe-

stivalih) od igralcev pa prvakinja Jugoslovanskega dramskega gledališča Marija Crnobori (prav tako na 16 festivalih). Sledijo ji s 15 festivali dirigent Lovro Matićić, igralka Irena Kolesar in Slovenski oktet kot prvi glasbeni ansambel izven Dubrovnika oziroma iz republike Hrvaške. Nadaljnje zaporedje bi bilo nato približno še takole: basist Miroslav Cangalović in igralca Vanja Draž in Pero Kvirgić po 14 festivalov, Zagrebški solisti 13 festivalov ...

Zmed slovenskih ansamblov so še gostovali na dubrovniških festivalih: Ansambel Slavko Osterc enkrat, Slovenska filharmonija štirikrat, Slovenski madrilisti enkrat, Slovenski solisti enkrat, Trio Tartini enkrat, Zbor RTV Ljubljana dvakrat, zbor Slovenske filharmonije trikrat, Opera SNG trikrat, Balet SNG enkrat, Drama SNG enkrat, gledališče »Gleje« dvakrat, »Pekarna« enkrat, razen tega pa tudi posamezni solisti, npr. pianistka Dubravka Tomšić šestkrat. (Na sliki: Slovenski oktet ob sedanjem koncertu v palači Sponza v Dubrovniku).

Pena za čiščenje morja

Strokovnjaki lne predstavili prvo suho, doma izdelano sredstvo

KOPER, 13. avg. — Na slovensko obalo so danes prišli strokovnjaki lne iz Lendave, ki so predstavnikom obalne skupnosti za varstvo okolja demonstrirali uporabo ureformaldehyde pene za absorbcijo nafte in njenih derivatov. To peno so doslej uporabljali le kot melioracijsko sredstvo za izboljšavo tal, na pobudo biotehniške fakultete v Ljubljani pa so ga nekoliko izpopolnili in danes prvič preskusili tudi za čiščenje morja.

Prednost te pene pred drugimi doslej uporabljenimi sredstvi v tekočem stanju je, da ni toksična. Morje očisti tako, da razlito nafto vsrka, nakar koščke pene, ki plavajo na morski površini (1 kubni meter te snovi tehtajo 15 kg) poberejo in zažgejo. Po laboratorijskih poskusih so pri Inl izračunali, na 5 kubnih metrov te pene (okvirna cena za kubni meter je 800 din) zadostuje za absorbcijo 1000 litrov nafte. V praksi bi to pomenilo očiščenje 2 do 3 tisoč kvadratnih metrov velikega oljnega madeža — odvismo pač od trenutnih količin.

DUSAN GRCA

Porasla izvoz in uvoz

V primerjavi z lani je izvoz večji za 50, uvoz pa za 78 odst.

LJUBLJANA, 13. avg. — Tudi v letošnjem juliju sta se tako jugoslovanski kot slovenski mesečni izvoz in uvoz gibala v rekordno visokih zneskih.

Iz Jugoslavije so letos julija izvozili za 6,68 milijarde dinarjev ali za 37 odstotkov več kot julija lani in za 21 odstotkov več kot junija letos. Po podatkih zavoda SR Slovenije za statistiko so od tega iz Slovenije izvozili za 1,23 milijarde dinarjev, kar je za 43 odstotke več kot julija lani in za 32 odstotka več kot junija letos.

Julija letos so v Jugoslavijo uvozili za 12,36 milijarde dinarjev, kar je za 89 odstotkov več kot julija lani in za 8 odstotkov več kot junija letos. V prvih sedmih mesecih so iz Jugoslavije izvozili za 38,3 milijarde dinarjev ali za 50 odstotkov več kot so izvozili v prvih sedmih mesecih lani, uvozili pa so za 71,96 milijarde dinarjev ali za 78 odstotkov več.

ILJA POPIT

Čez leto normalni tir Čačak - Požega

POŽEGA, 15. avg. (Tanjug) — Prvi vlak bo peljal po normalnem tiru skozi Ovčarsko-kablarsko klišuro 1. oktobra 1975, na dan osvoboditve Čačaka. Dogovorili so se, da bodo na odseku proge od Požega do Čačaka popospešili dela, tako da bo ta krak dograjen skupaj s progo Beograd-Bar. Na odseku od Požega do Čačaka so že dogradili ali dograjujejo skoraj vse važnejše objekte.

Krak proge Požega-Čačak bo povezoval Makedonijo, Kosovo in jugovzhodno Srbijo s morjem po dolini Zahodne Morave. Po tej progi bodo prepeljali na leto tragično skupne količine blaga na magistrali Beograd-Bar in približno četr milijona potnikov.

Obrat za orozvodnjo etilena

ZAGREB 15. avgusta (Tanjug) — V okviru razvojnega načrta organizacije združene dela INA — Naftaplin bodo v Zagrebu zgradili obrat za proizvodnjo etilena. V gradnjo bodo vložili 1635 milijonov dinarjev.

BERITE REVIZIO

DAN

Plodno filmsko leto

Obet štirih novih slovenskih filmov — Snemanje Klopčičevega »Strahu«

Atelje Viba-filma, ki je dolgo stal prazen in tako zbujal dvom o upravičenosti svojega obstoja, je ob podpori kulturne skupnosti Slovenije letos naposled oživel. Snemalnik Niko Matul je izdelal doslej največji pa tudi najlepši dekor za kak slovenski film, v katerem režiser Matjaž Klopčič, lanski zmagovalca puljskega festivala s filmom »Ovčje v jeseni«, ustvarja po lastnem scenariju film »Strah«, katerega zgodba nas vodi v konec preteklega stoletja. V tem ambientu, ki spominja na staro Ljubljano neposredno pred potresom in ob potresu, je režiser Klopčič zbral nekaj najbolj znanih jugoslovanskih igralcev: Mileno Dražević, Radmila Andrić, Nedo Spasojević, Mileno Zupančič, Vido Juvan, Mileno Muiha, Marjeta Bibić, Poldeta Bibić, Danila Bežalja in mnoge druge.

Direktor fotografije je Tomislav Pinter, kostumografinja pa Alenka Bartolova. Premiero pričakujejo hkrati z dvema drugima filmoma, ki jih je realiziral Viba-film: »Pomladni veter« Rajka Ranfija in »Čudoviti prah« Milana Ljubica, ki sta sedaj za najbolj plodnega tega leta, za slovenski film pa tudi za delo Viba-filma — še dodamo, da bo tudi veteran slovenskega filma France Stiglic v slabem »rescu« začel snemati »Povest o dobrih ljudih«, film navdihljen z delom pisatelja Miška Kranjca.

DRAGAN JANKOVIĆ

Neenako razvita dejavnost

V SR Srbiji sta dve tretjini delavcev v kulturi zaposleni v Beogradu

V Knjaževcu je bilo posvetovanje mladine in študentov o kulturi mladini in o nalogah mladinske in študentske organizacije, ki izvirajo iz resolucij X. kongresa ZKJ in VII. kongresa ZK Srbije. V uvodu je spregovoril Proslav Rakić, predsednik sekcije za kulturo republiške konference Socialistične zveze Srbije.

Med drugim je dejal: če so kulturne vrednote v bistvu splošna dobrina, potem je v interesu ne samo mladim, temveč družbe kot celote, da podpre njihovo ustvarjanje. Vendar tudi kljub jasnemu konceptu kulture, sprejetemu na kongresih zveze komunistov označuje trenutno stanje nizka materialna osnova kulture in nezadostna družbena podpora. Kot primer je navedel, da ima od več kot 5000 kulturnih ustanov v Srbiji polovica največ do tri delavce. Deset občin je brez vsakega kinematografa. 47 občin ima enega, 40 občin pa dva, kar je 60 odstotkov od skupnega števila občin v republiki.

Od 13.829 delavcev v kulturnih ustanovah je v ožji Srbiji zaposlenih 9374, v Vojvodini 3705, na Kosovu 447 delavcev, v samem Beogradu pa vsi drugi, ki pa jih je več kot dve tretjini od vseh, ki so zaposleni v kulturnih ustanovah. To dokazuje, je dejal, da je mreža kulturnih ustanov v Srbiji neenakomerno razporejena, in to je videti tudi iz razvoja umetniškega amaterizma pri mladini.

Kadrov premalo

Na koprskem območju manjka zlasti strokovnjakov s srednjo, višjo in visoko šolo — Brezposelnih vse manj

KOPER, 13. avg. — Slovensko Primorje že nekaj časa čuti precejšnje pomanjkanje delovne sile. Še zlasti primanjkuje strokovnih kadrov s srednjo, višjo in visoko izobrazbo. Število brezposelnih vse bolj upada, hkrati pa vse bolj narašča tudi število zaposlenih žena.

Na območju komunalnega zavoda za zaposlovanje Koper je bilo konec letošnjega junija 47.019 zaposlenih. Povprečje za prvih šest letošnjih mesecev pa znaša za vseh šest občin, ki sodijo v to območje, okrog 46 tisoč zaposlenih. Tolikšno število zaposlenih pa skupaj s podatkom, da predstavlja ženska delovna sila več kot polovico vseh zaposlenih, kaže tudi to, da so demografski viri tega območja relativno močno izčrpani. Zato je koprsko območje v precejšnji meri vezano na priliv kadrov z drugih območij v Sloveniji ali na sploh Jugoslaviji.

Takšnega priliva je bilo že doslej veliko. Kot je razbrati iz dosedanjih opažanj, o notranjih migracijah, je bilo to območje dolga za prihajajoče kadre razmeroma privlačno, oziroma bolj privlačno od drugih območij. Vendar tudi zdaj ne bi bilo težko dobiti kadre od drugod, ko bi bilo mogoče rešiti vrsto vzporednih vprašanj, ki se ob tem odpirajo, zlasti stanovanjska ipd.

Razmerje med letnimi potrebami po kadrih in njih

prilivom je dokaj neugodno. Delovne organizacije so tako za letošnje leto predvidele, da bodo potrebovale okrog 4.440 delavcev vseh profilov (skupaj s pripravniki): okrog 1.000 nepručenih in 1.260 priučenih ter okrog 1.190 s poklicno, 540 s srednjo, 270 z višjo in 195 z visoko izobrazbo. Po drugi strani pa je mogoče letno računati le na okrog 1500 novih kadrov s poklicno, srednjo, višjo in visoko izobrazbo. Potemtakem se primanjkljaj teh kadrov giblje okrog številke 700, kar je nedvomno hud primanjkljaj.

Tega je še dodatno povečala več poklicnih, še zlasti pa bi na koprskem območju potrebovali več pravnikov, ekonomistov, posrednih delavcev ter strojnih tehnikov in inženirjev.

V zvezi s precejšnjim pomanjkanjem zlasti pedagoškega kadra se zato že nekaj časa kažejo na Primorskem potrebe po tem, da bi takšnim kadrom spričo velike oddaljenosti Ljubljane kot višje — in visokošolskega središča omogočili z dislociranimi oddelki višjih študij v bližini njihovega do-

mačega kraja. Razlogi za to so v prvi vrsti ekonomske narave, četudi je moč računati še na druge. Potrebe po kadrih z višjo in visoko šolo pa so na sploh občutne tudi za gospodarstvo koprškega območja.

Kar zadeva brezposelnost, na območju šestih občin, ki sodijo pod koprski komunalni zavod za zaposlovanje, opažajo čedalje višjo stopnjo zaposlenosti. Tako je bilo v lanskem letu povprečje 1.033 brezposelnih, v letošnjih prvih šestih mesecih pa je 1.018. Delež brezposelnih na število zaposlenih je največji v občini Ilirska Bistrica, kjer znaša 5,2 odstotka, precej manjši v sezonski občini (2,3), najnižji v občini Postojna (en odstotek), medtem ko znaša povprečje za vseh šest občin 1,9 odstotka. Ob koncu letošnjega junija je bilo tako pri komunalnem zavodu za zaposlovanje prijavljenih 893 brezposelnih, zvečne nepručenih in priučenih delavcev; od skupnega števila prijavljenih je bilo 512 žensk.

JOŽE OLAJ

Pomnik NOB

Bronasta pesem svobodi

Akademski kipar Drago Tršar govori o tem, kakšen bo osrednji spomenik NOB, ki ga bodo 9. maja prihodnje leto odkrili na Trgu revolucije v Ljubljani

Konec julija so soinvestitorji postavili spomenika na ljubljanskem Trgu revolucije, med katerimi so tudi republiški izvršni svet, nekatere delovne organizacije in ljubljanske občine, podpisale dogovor o združevanju denarja za spomenik revoluciji, ki ga bodo odkrili 9. maja prihodnjega leta. Z avtorjem spomenika, akademskim kiparjem Dragom Tršarjem smo se pogovarjali o tem, kakšen bo osrednji slovenski spomenik NOB in kakšna je osnovna ideja skulpture, ki je nastala pred dvanajstimi leti.

»Na vsejugoslovanski razpis za ta spomenik je prišlo nad 40 osnutkov, od čisto realističnih do najbolj abstraktnih. Ideja in zasnova moje skulpture, ki jo je komisija sprejela, je bila neke med obema skrajnostima, tako da lahko kljub temu, da ni neposredno pripovedniška, gledalec iz nje bere napora razberek ideje upora in nadaljevanja revolucije. Osnutek iz gipsa sem leta 1964 z ekipo delavcev Tehnike v pol letu izdelal v posebnih, več kot 15

metrov visoki baraki. Kljub temu da so del te mavnice osnutka kmalu odpeljali k livarju Vladimiru Šebu v Zagreb, je načrt do nedavne ga miroval. Vseženoj sem bil prepričan, da bo urejanje Trga revolucije ob svojem času zahtevalo tudi postavitev spomenika.

Kakšen bo spomenik?

»Vliti bo iz bronca visok 13 metrov in skoraj 15 širok iz kamnitega stojskega skulpture bo tekla voda in obivala stičišče dveh krakov, od katerih

levi predstavlja medvojno revolucionarno delo, desni pa oboroženo borbo prazdevanja slovenskega naroda za izgradnjo socializma.

Obhod delovne ideje

»Želel sem predstaviti revolucionarnost slovenskega naroda v vsej njeni širini in veličini. Levi del, ki predstavlja medvojnega prazdevanja, je bolj umirjen in grajen linearno. Figure v njem so komprimirane v menjav gostot in ritmov. Desni del

s tem spomenikom predstavlja velikemu krogu ljudi, ob tem pa bo tudi simbol in pomnik nekega zgodovinskega obdobja. Ob vsem tem pa se pri delu nisem odpovedal svojemu stilu, saj mora biti vsaka umetnina odraz avtorjevega duha in idej. Prav za to so v tem, pa tudi pri spomeniku v Kamniku in skulpturi pred Moderno galerijo v Ljubljani sorodni elementi načrti za moja dela.

JANEZ ODAR

DRAGO TRŠAR.

Foto: J. Odar

Uravnilovka na durih

Razpon OD od nekvalificiranega do visokokvalificiranega delavca v gospodarstvu drsi od 1:2,7 na 1:2 — Dr. B. Šefer: stimulirati ustvarjalno delo

BEOGRAD, 15. avg. (Tanjug) — Uravnilovko so že vključili v številne delovne organizacije. Analize so namreč pokazale, da je bil lani v našem gospodarstvu razpon med osebnimi dohodki nekvalificiranih in kvalificiranih delavcev 1:2,7. Podatki letošnjih prvih mesecev pa so pokazali, da je ta razpon »zdrsel« do razmerja 1:2.

Ko je podpredsednik ZPS dr. Berislav Šefer to zisti pred delegati skupščine SFRJ, je dejal, da moramo nujno razviti sistem notranje delitve v delovnih organizacijah. S tem naj bi spodbudili k produktivnemu in ustvarjalnemu delu ter odstranili tako uravnilovko, ki ljudem jemlje voljo do dela in povzroča tudi splošni pritisk na povečanje osebnih dohodkov.

Podobna opozorila prihajajo tudi iz republik. Na eni izmed letošnjih sej CK ZK Srbije je predsednik sindikata industrije in rudarstva Milan Djoković dejal, da vsak dan pada število tistih, ki v materialni proizvodnji ustvarjajo svoj dohodek z vidni

mi dosežki. Na drugi strani pa je čedalje več ljudi, ki plačo dobijo zato, ker pač dohodek čez prebijejo na svojem delovnem mestu.

Po teh ugotovitvah je uravnilovka dobila državljanske pravice v delovnih organizacijah, pokazale pa so se številne posledice. Zakaj pravzaprav gre? Nespodobna delitev, oziroma uravnilovka, neposredno ovira ustvarjanje višjega dohodka, s tem pa tudi reševanje materialnih problemov družbe in osebne standarda delavca. Neposredna in hkrati najhujša posledica plačilnega sistema pa je nizka produktivnost dela. Moramo namreč priznati, da samo materialno zainteresirani delavci, posebno

pa kvalificirani, lahko odločilno vplivajo na povečanje produktivnosti dela in nasprotno.

Predsednik srbske gospodarske zbornice nč. Peter Kostić je Tanjugu povedal, da mora biti vsak delavec, ki ima nizko produktivnost dela na inflexiji. Drug drugemu namreč spregledujemo nizko produktivnost dela, to pa je eden glavnih virov inflacije. Enkrat za vselej bi morali razumeti, da inflacije ne moremo odpraviti samo z ukrepi pri družbenih in državnih omanov, temveč predvsem s povečanjem produktivnosti. Gospodarstvo je na veliko očiščeno od uravnilovke. Kvalificirani in visoko kva-

lificirani delavci prav zaradi tega iz industrije odhajajo v trgovino, banke in ustanove, ker se tam manj dela, pa dobro zaslužijo. Hkrati je gospodarstvu primanjkuje strokovnjakov.

Obstaja pa še drugi vzrok, da strokovnjaki »bežijo« od strojev. Teh je še več, zato je ta vzrok tudi bolj nevaren. Kvalificirani in visoko kvalificirani delavci, katerih dohodki so ne glede na prizadevanje omejeni s sistemom plač, delajo izven delovnega časa, izven kolektiva, vse pa gre spe na račun delovne organizacije.

Nikakršnega dvoma ni, da je »plačilni sistem« eden hudih nasprotnikov stabilizacije

KOLESARSTVO

SP V MONTREALU

PRVA ZLATA KOLAJNA
ZA SOVJETA E. REPA

V zasledovalni vožnji odličan čas Italijana Pizzoferrata

Vožnja na 1 km

MONTREAL, 16. — Sovjetski amaterski kolesar Edvard Rep je oblekel prvo majico svetovnega prvaka v dirkalniških disciplinah na letošnjem SP v Montrealu. V vožnji na kilometer dolgi progi s startom z mesta je v finalu dosegel najboljši čas, medtem ko je bil mladi Italijan Ferro drugi, tretji pa Poljak Kierzkowski. Rep je progo prevozil v 1'07"61. V tej disciplini pa je bil izločen olimpijski prvak Danec Fredborg, kateremu ni uspelo niti v hitrostni vožnji, da bi se uvrstil med najboljši.

Hitrostna vožnja moški

V četrtfinalne hitrostne vožnje so se uvrstili svetovni olimpijski prvaki Francos Daniel Morelon, Sovjetski Jablovski in Kravtsov, vzhodna Nemca Gesche in Eichstadt, Italijana Rossi in Marino ter Čehoslovaki Tkáč. V tej disciplini ni prišlo do velikih presenečenj, saj so napredovali skoraj vsi najboljši (z izjemo Fredborga). Dobro sta se odrezala tudi italijanska predstavnika. Nekoliko naporna je bila kvalifikacija Marina, ki se je v izločilnih tekmovalnih preveč opletal.

Hitrostna vožnja ženske

V četrtfinalu hitrostne vožnje za ženske je prišlo do velikega presenečenja, saj je morala svetovna prvakinja Američanka S. Young zapustiti tekmovalno. V izredno ostri in napeti borbi je po treh vožnjah podlegla Sovjetinji Galini Carevi, ki je nato v polfinalu podlegla Američanki, Sue Novarri. Poleg Novarrove se je v finale uvrstila še Sovjetinja Tamara Pitsikova, ki je v četrtfinalu premagala Belgijko Romboutsovo, v polfinalu pa je z lahkim odpravlila Lindo Steine (ZDA). Steinovala je tudi poskrbela za majhno presenečenje, ko je v četrtfinalnem nastopu v samih dveh vožnjah odpravila Čehoslovajko Ivo Zajickovo, eno od favoritkin za naslov prvakine. Kot na vseh zadnjih svetovnih prvenstvih se bosta torej za naslov prvakine spet borili Američanka in Sovjetinja.

Zasledovalna vožnja moški

Italijan Orfeo Pizzoferrato je dosegel najboljši čas v četrtfinalu zasledovalne vožnje amaterjev s časom 4'49"89, ko je odpravil Švicarja Xavierja Kurmana. Izločen pa je bil drugi Italijan, Donato Masi, ki je moral v četrtfinalni vožnji podlegati vzhodnemu Nemcu Thomasu Husechju. Polfinalna para sta tako Pizzoferrato-Thureau (ZRN) ter Husech-Lutz (ZRN).

Vožnja za motorji

V polfinalne vožnje amaterjev za motorji so se uvrstili po trije Nizozemci in zahodni Nemci ter dva Španci. Izločen pa je bil italijanski predstavnik Grifoni, na katerega so nekateri računali kot na možno presenečenje letošnjega svetovnega prvenstva. Finalisti so tako Venix, Minneboon in Van den Broek, Gnas, Podlesch in Breuer ter Espinos in Bordo.

AVTOMOBILIZEM

ZA VN AVSTRIJE

Reutemann najhitrejši
na poskusnih vožnjah

ZELTWEG, 16. — Na avstrijskem dirkališču Österreichring so bile danes uradne poskusne vožnje, ki bodo določile startna mesta na nedeljski avtomobilski dirki formule 1 za VN Avstrije in za točke svetovnega prvenstva. V prvem dnevu poskusnih voženj je bil najhitrejši Argentinec Carlos Reutemann, ki je na volizu brabham prevozil 5,911 km dolg krog dirkališča v 1'35"56. Na drugo mesto se je uvrstil Južnoafričan Jody Scheckter na tyrrellu, ki je bil za 4 desetinke sekund počasnejši. Tretji je bil prešentilivji Anglež James Hunt na novem avtomobilu hesketh s časom 1'36"11. Domačin Niki Lauda, ki

spada med favorite nedeljske dirke, se je uvrstil na peto mesto, njegov klubski tovariš Regazzoni pa je bil šesti. Oba sta tekmovala na ferrariju. Oba sta tekmovala formule 1 se bo pričela ob 16. uri.

V KUBANSKI PRESTOLNICI

Danes začetek prvega
svetovnega amaterskega
prvenstva v boksu

HAVANA, 16. — Jutri se bo pričelo v kubanskem glavnem mestu prvo svetovno amatersko boksarsko prvenstvo. Na tem prvenstvu bo nastopilo 250 boksarjev iz 43 držav. Italijanske barve bodo branili le štiri boksarji, ki bodo tekmovali v nižjih kategorijah. Italijansko reprezentanco tvorijo Arturo Mencias-i (mušja kategorija), Bernardo Onori (petelinja teža), Salvatore Me-kuzzo (petelinja teža) in Giuseppe Russi (lahka teža). Italijanski boksarji nimajo velikih možnosti za uvrstitev med najboljši.

VATERPOLO

Jugoslovansko mlado moštvo
v boju za bronasto kolajno

Sovjetska zveza in Madžarska nedosegljivi - Italija upa na dobro uvrstitev

DUNAJ, 16. — V nedeljo se bo pričelo na Dunaju evropsko prvenstvo v plavanju, vaterpolu in skokih v vodo. Jugoslovanska plavalna reprezentanca nima možnosti za boljše uvrstitve, «plavi» pa upajo na uspeh v vaterpolu. Jugoslovani imajo v tej disciplini dolgoletno tradicijo. Na evropskih prvenstvih so se namreč trikrat uvrstili na drugo mesto in trikrat so bili tretji. Poleg tega so osvojili tudi zlato na olimpijskih igrah v Mehiki. Po tistem podvigu so nekoliko razočarali, saj se pred dvema letoma na OI v Münchnu uvrstili šele na peto mesto. Po olimpijskem neuspehu je plavalna zveza posvetila pozornost mladim vaterpolistom in pričela s pomlajevanjem ekipe. Cilj tega pomlajevanja so seveda olimpijske igre v Montrealu. Evropsko prvenstvo pa bi moralo dokazati, v kolikšni meri se je nova reprezentanca uigrala. Da ne bi bila ekipa preveč improvizirana, pa so v reprezentanci spet poklicali nekatere veterane, kot so Bonacić, Perišić, Marović in Antunović. S tem je hotel trener moštva, Vlaho Orlić, združiti v celoto izkušnost veteranov in mladost novincev.

Jugoslovanski selektor je pred odhodom na Dunaj izjavil, da upa v osvojitve bronaste kolajne, ker sta po njegovem mnenju prvi dve mesti že oddani Sovjetski zvezi in Madžarski. Jugoslovanska reprezentanca se je letos dobro pripravila za evropsko prvenstvo, saj se je udeležila raznih mednarodnih turnirjev. Na turnirju za pokal Tung-sram je osvojila drugo mesto in je klonila le proti Madžarski. Na nedavnih balkanskih igrah je prepričljivo zasedla prvo mesto.

Jugoslovanske barve bodo na Dunaju branili naslednji vaterpolisti: Miloš Marković, Ozren Bonacić, Uroš Marović, Ratko Rudić, Damir Polić, Đuro Savinović, Siniša Belamarić, Dušan Antunović, Boško Lozica, Predrag Manojlović, Luka Vezilić, Nikola Stamenić.

Tudi Italijani startajo v tej disciplini na kolajno. Italijani so bili dvakrat olimpijski prvaki, leta 1947 pa tudi evropski. Na letošnjem prvenstvu ne bo nastopil dolgoletni stebler italijanske reprezentance, Eraldo Pizzo. Pizzo je namreč prenehal z aktivnim športnim udejstvom.

Več možnosti imajo Jugoslovani. Za jugoslovanske barve bosta namreč tekmovala tudi olimpijski prvaki iz Münchna Mate Parlov in evropski prvaki Marijan Beneš. Vsaj do polfinala se bosta po predvidevanjih prebila tudi Dragan Vujović in Rajko Milić.

Svetovno prvenstvo bo zelo naporno. Izločilni dvoboji bodo na sporedu vse do 24. avgusta, finalni dvoboji pa bodo šele 30. avgusta.

ATLETIKA

VARŠAVA, 16. — Olimpijski prvaki iz Tokia v metu krogla, Poljak Vladislav Komar, je dosegel v poljskem glavnem mestu dober rezultat v tej disciplini. Komar je zalucal kroglo 20,41 m daleč. S tem je postal drugi, da spada trenutno med najboljšie metalce v Evropi in lahko upravičeno računa na dobro uvrstitev na bližnjem evropskem prvenstvu v Rimu. Prejšnji teden je Komar vrgel kroglo 20,18 m daleč. Poljski atlet je bil pred tem tri mesece v zaporu zaradi nedovoljene uživanja mamil.

NOGOMET

Jutri prijateljska tekma
med Triestino in Romo

Danes tudi, prvo srečanje Ponziane

Triestina, ki bo v prihodnji nogometni sezoni nastopala v četrti italijanski nogometni ligi, bo jutri opravila svoj prvi pregledni nastop, odkar je začela s pripravami na prvenstvo. Ob 21. uri se bo namreč srečala na občinskem stadionu «Pino Grezar» z italijanskim prvotlačem Romo, ki se za prvenstvo pripravlja v Sev. Italiji. Rimljani so se v četrtke zvečer srečali s tretje-ligašem Padova in ga odpravili z gladi 3:0. Vse tri gole so dosegli v prvem polčasu. Dvakrat je bil uspešen Prati, enkrat pa Curcio. Italijanski prvotlač je dokazal, da je že precej dobro pripravljen, da je dosegel odlično sodelovanje predvsem na sredini igrišča, kjer so prevladovali Cordova, De Sisti in Morini. Na splošno pa je bilo celotno moštvo precej dobro. Prati, avtor dveh golov, je začel precej medlo, počasi pa se je popravil in odlično zaključil srečanje.

Tako bodo jutri Tržačani pred zelo trdnim izpitom, ki bo trenerju Tagliaviniju služil kot odlični test za pregled vseh igralcev, ki jih ima na razpolago. To pa bo le prvo iz serije srečanj, ki jih bodo tržaški

PREDPRVENSTVENI NASTOPI

igralci odigrali pred začetkom nogometnega prvenstva D lige.

Roma je po četrtkovni tekmi v Padovi včeraj prispela v tržaško pokrajino in se je nastanila v nekem hotelu v Nabrežini. Rimski igralci bodo danes v jutranjih urah opravili v Trstu na občinskem stadionu laži trening. Skupno s trenerjem Nilson Liedholmom je prispelo v Trst 21 nogometašev, med katerimi so tudi tisti, ki se z rimskim vodstvom niso še zmenili o svojem ekonomskem položaju.

Tagliavini pa bo imel na razpolago v jutrišnjem srečanju okrog dvajset igralcev. Obe moštvi bosta lahko zamenjali več nogometašev, saj sta se trenerja domenila, da preskusita vse tiste, ki jih imata na razpolago. Najverjetneje bodo za tržaške barve nastopili vratarja Grigolio in Geretti, branilci Riva, Lucchetta in Persello, «stopper» De Luca, «prosti» Albicocco, krilica Massaccesi in Berti ter napadalci Codarin, Bigaran, Veneri, Tosetto in Oggian. Na razpolago pa bosta verjetno še polkrilni Marcatto in Zanin.

Medtem pa ne počiva niti drugi tržaški četrtligaš Ponziana, ki bo danes zvečer ob 18. uri odigral v Mošji prijateljsko tekmo z Mossom. Nastopil bo tudi nov ponzičan klub kupil te dni in ki lahko nastopa na kateremkoli položaju. Kljub temu, da ni s klubom dosegel ekonomskega sporazuma, ga bo trener Russo vseeno uporabil v tem prvem prijateljskem nastopu.

SMUČANJE

LOS ANGELES, 16. — Trikratni smučarski olimpijski prvaki iz Grenoble, Francez Jean Claude Killy je izjavil, da bo spet tekmoval med profesionalci. Killyja so pred kratkim operirali na slepiču.

OBVESTILA

TENISKI KLUB GAJA bo priredil od 26. 8. 1974 do 1. 9. 1974 društveni teniški turnir za člane in redne obiskovalce klubskih igrišč. Turnirja se lahko udeležijo tako posamezniki, kot tekmovalci v dvojicah.

Vpisovanje: do 23. t.m. v baru Guštin na Padričah.

Sekcija KPI iz Trebe prireja praznik demokratičnega tiska ter odbojkarjski ženski turnir za 5. pokal Dela, s sodelovanjem ženskih slovenskih ekip dne 7. in 8. septembra. Priporočamo udeležbo omenjenih ekip.

Športno združenje DOM obvešča igralce odbojke prv in druge ekipe, da bo prvi trening v torek, 20. avgusta 1974 ob 20. uri na odprtem igrišču Dijaškega doma v Gorici (U. Montesanto 84).

HOKEJ NA LEDU

CORTINA D'AMPEZZO, 16. — Češkoslovaški hokejski prvaki Dukla iz Jihlave je zmagal na mednarodnem turnirju v hokeju na ledu, ki ga je priredilo italijansko društvo Doria. V finalu so Čehoslovaki odpravili ekipo Cortina Doria z 8:4. V češkoslovaško moštvo nastopa kar sedem državnih reprezentantov.

Enajsterica ljubljanske Olimpije, ki bo jutri startala v 29. jugoslovanskem nogometnem prvenstvu

MLADINSKE IGRE

TROFEJA ALPE - ADRIA

Prvo tekmovalje
septembra v Vidmu

Pred dnevi se je sestal v Celovcu tajništvo za Trofejo Alpe-Adria, katerega sestavljajo predstavniki obmejnih dežel Italije, Jugoslavije in Avstrije. Odgovorni za športne dejavnosti Furlanije-Juljske krajine, Slovenije in Koroske so pregledali še zadnje pogoje za organizacijo prve Trofeje Alpe-Adria mladinskih iger, ki bo letos na sporedu proti koncu septembra v naši deželi v Vidmu.

To prvo izdajo iger prireja dežela F-JK preko svojega odborništva za športne in rekreacijske dejavnosti. Odbornik Renato Bertoli je poudaril, da bo to prvo tekmovalje sednjih dežel idealen zaključek letošnjih deželnih mladinskih iger ter občinskih in pokrajinskih faz. To bo pravi praznik mladinskega športa in se bo ob enem razvila tudi športna politika dežele, ki stremi za tem, da bi se mladi vedno bolj uveljavljali v agonističnem delovanju.

Mladinskih iger se bodo lahko udeležili najmlajši do štirinajstega leta starosti, spored pa je naslednji: atletika s tekoma na 80 metrov in na 2.000 metrov (60 m in 1.000 m za dekleta), skokom v daljino, met krogla, štafeto 4x100 m; košarka; rokometa; namizni tenis in streljanje.

NOGOMET

NA AMATERSKI DIRKI V RIVIGNANU

Tržaški kolesarji dosegli
v četrtek izreden uspeh

Visoka poprečna hitrost - Nov nastop za Sosiča

Kolesarji lonjerskega kluba Adria so v sredo nastopili na eni dirki. Med amaterji je namreč Petelin tekmoval na 96 km dolgi progi v Rivignanu, kjer so tekmovalci dosegli izredno visoko poprečno hitrost, kar 45,533 km na uro, pod žgocim soncem. Na sporedu je bilo deset krogov na popolnoma položnem področju, za celotno progo pa so dirkači rabili le dve uri in šest minut. Zmagal je predstavnik iz Veneta Rosani, ki se je podal v odlični beg v zadnjem krogu in si nabral nekaj metrov prednosti, kar mu je za doseglo za zmago. Na drugo mesto se je uvrstil Tržačan Tariao, kateremu je uspelo, da se je v zadnjem kilometru otresel skupine ubežnikov in sam prispel na cilj. Zmagoslavje Tržačanov pa je bilo včeraj popolno, saj se je Borghello iz Milja uvrstil na deveto mesto, Petelin je bil dvanajsti, Zuzich pa štirinajsti. Dirka se je praktično odločila v drugem krogu, ko je enajst kolesarjev, med katerimi so bili vsi najboljši, z izjemo Taria, ušla in si nabrala pol minute prednosti. V petem krogu pa jih je ujelo še drugih osem tekmovalcev.

V nedeljo pa bo openski kolesar tekmoval v Sacileju na krožni

Perspektivni mladi kolesar Ivan Sosti

JUGOSLOVANSKI POKAL

Hud poraz Crvene zvezde
Zmaga ljubljanske Olimpije

Nepričakovan uspeh Timoka v Nisu

V sredo so odigrali prve tekme šestnajstine finala jugoslovanskega nogometnega pokala, ki je pripravilo nekaj nepredvidenih razpletov. Največje presenečenje so pripravili igralci Bora iz Banjaluke, ki so sredi Beograda odpravili lanskolnega pokalnega prvaka Crveno zvezdo kar s 4:1. Ze drugo presenečenje pa je poskrbel Timok, ki je po Beogradu in Dinamu sedaj izločil še niški Radnički. Kar šest prvotlačev se je moralo tako v tem prvem uradnem nastopu, pred jutrišnjim začetkom devetindvajsetega jugoslovanskega državnega nogometnega prvenstva, posloviti od tekmovalja za pokal in prepustiti mesto manj znanim moštvom. Dobro pa se je odrezala ljubljanska Olimpija, ki je v Kotoru premagala pred tri tisoč gledalci Bokelj in tako napredovala. Zmagoviti zadelek je dosegel Rožič v podaljšku.

Tradiciji pa se v jugoslovanskem pokalnem tekmovalju ni odpovedal niti Zagreb, ki je četrtič zaporedoma premagal beograjske predstavnike Partizana. Hrvaškim nogometašem je bilo dvajset minut igre

dovolj, da so potrdili svojo dobro kondicijo. Splitski Hajduk pa je z lahkoto izločil nogometaše Proleterja, za kar se mora zahvaliti izvrstni igri Oblaka in Šurjaka, ki sta dosegla vsak po en zadelek ter Zungulu, avtorju prvega gola Splitskanov. V obrambi pa je bil najboljši Džoni. Točo golov pa je nasul Željezničar Prištini, ki ni niti enkrat uspela, da bi resneje ogrozila vrata Janjuša. Povsem po naključju pa

JUGOSLOVANSKI
NOGOMETNI POKAL

Šestnajstina finala

Zagreb - Partizan	2:0
Sloboda - Vojvodina	2:1
Novi Sad - Velež	0:2
Željezničar - Priština	4:0
Bokelj - Olimpija	0:1
Timok - Radnički	1:0
Beograd - Karlovac	1:0
Borac - Metalac	2:0
Bačka - Neretva	1:0
Hajduk - Proleter	3:0
Vardar - Osijek	1:0
Crvena zvezda - Borac	1:4

je bila izločena Vojvodina, potem ko je štiri minute pred koncem prejela kaj čuden gol Slobode, ki je zaradi tega zadetka napredovala.

Vsekakor so bila srečanja v sredo precej dobra in realna preskušnja pred jutrišnjim začetkom državnega prvenstva, pa čeprav so nekateri prvotlačji, kot na primer Crvena zvezda in Radnički, popolnoma razočarali.

TOTIP

1. - prvi	1 2
2. - drugi	X X
3. - prvi	1
4. - drugi	X X
5. - prvi	1 2
6. - drugi	2
7. - prvi	1 1
8. - drugi	X 2
9. - prvi	1 X X
10. - drugi	X 1 2

TENIS

NA DVEH TURNIRJIH

Jaušovec bo
nastopala v ZDA

MARIBOR, 16. — Mima Jaušovec, jugoslovanska mladinska članska prvakinja v tenisu, bo odpotovala v ZDA, kjer bo nastopala na dveh velikih mednarodnih teniških turnirjih v Newportu in Forest Hillsu. Poleg tega pa se bo spoprijela še z mladinskimi in članskim prvenstvom ZDA. Posebno priznanje pa je prejela s tem, da ji ni bilo treba odigrati kvalifikacijskih srečanj za nastop na članskem prvenstvu.

Delovanje ZSSDI

TEČAJ ZA TRENERJE

Združenje slovenskih športnih društev bo priredilo trenerski košarski tečaj, ki bo od 26. avgusta do 1. septembra v Ljubljani.

Udeležence tega tečaja obveščamo, da bo zbor za začetek tečaja v ponedeljek, 26. avgusta, ob 18. uri v Ljubljani, Vidovnanska 7.

Udeleženci naj po možnosti s seboj prinesejo košarsko žogo in vsaj potrebno športno opremo. Prevoz bo z osebnimi avtomobili ali z avtobusom redne linije.

Emil Frelih:

V TAJGI SIBIRSKIH BREZ

26.

POTOPIS

Spotoma smo na cesti srečavali ljudi. Niso bili domorodni Sibirci, saj domačina mladane skoraj ni najti. Sicer niso izumrli, vendar je prirostek novodobnih Rusov z zahoda in juga tolikšen, da se njihova prisotnost v najnovijem babilonu skoraj več ne opazi. Tudi zunanji videz, po katerem bi lahko ločili rase, ne razodeva posebnosti. Le nekaj redkih, mongolskih obrazov izstopa s potezami značilnih in majhnih posebnih oči v množici navadnih ruskih ljudi. Povsod le novi Sibirci, nova generacija ljudi, ki se je priselila sem in zarodila nov rod, ki se vrašča v to prostranstvo. Ne poudarjajo zaman, da je Bratsk mesto mladih, saj je njihova povprečna starost nekaj nad trideset let. Tudi zunanji videz ljudi krepkih postav in zdravih obrazov razodeva dobro prehranjevanje. Njihovo oblačenje priča o mnogo višjem standardu kot v zahodnih in južnih delih države.

Gricevnati svet okoli jezera je prijazen in slikovit. Ob postanku smo se po stezi ali kar poprek povzpeli na vzpetino, kjer stoji provizorično prazno leseno zavetišče v značilnem sibirskem razjanem slogu. Široka, do vseh obeh strani nepregledna vodna gladina pod sivim nebom in svinčeno bleščeča kot motno srebrenasto zrcalo, ki ga obroblija temno zelenilo tajge. To je Bratsko morje, kot so ga z zajezičevjo Angare ustvarile roke sovjetskega človeka. Na rtiču Puršej, ki je komaj viden

Bratsk: napis na steni Puršej: Tu bo zgrajena hidrocentrala Bratsk

od tod, so 21. decembra 1945 na steno velike sive pečine preproste delavčeve roke z velikimi črkami zapisale:

«Tu bo zgrajena hidrocentrala Bratsk».

In v nepreločeni sibirski divjini so se pričeli ob bregovih Angare pojavljati prvi šotori. Vanje so se naselili inženirji in visokokvalificirani delavci z vseh koncev države. Prišel se je gigantski boj za ukrotitev velike reke. Razlegale so se detonacije. Hrušč buldožerjev, žerjavov in ropot helikopterjev so oživilo delovnišče v divjini. Skozi dvajset let je kljubovalo devet mesecev trajajočim strupenim zimam, kjer se je živo srebro spustilo do devetindvajset stopinj pod ničlo in se hujšim, vendar kratkotrajnim poletjem, kjer so nadležni komarji zmanjševali delovno stornost tudi za trideset odstotkov. Delovne razmere so bile zlasti v prvih letih nevdružne. Kljub temu je šestnajst tisoč mladih delavcev komsomolcev, zanesenjaških inženirjev in tehnikov prebivalo pod šotori in v provizoričnih lesenjeh nadloge sibirskega vremena ob vse večjih herojskih podvigih.

V bratski hidrocentrali nam je glavni inženir predložil težave in skoraj nepremagljive ovire, ki jih bi človek, vajen le običajnih prilagojenosti naporov, komaj še mogel premagovati. Edinstveno na svetu je še to, da so reko pregradili v najhujši zimi, ko je bila glogoko zamrznjena. Cement je bilo treba med gradnjo jezusa, mešati s toplo vodo, sicer bi zmrznil še preden bi se strdil. Na isti način so morali utrjevati tudi že gotovi beton.

Vse hujša nadloga kot strupeni mraz in ledeni sibirski vetrovi so bila poletja z neznanostmi roji komarjev. Delavci so sicer bili pri delu pokriti prek glave in rok z zaščitnimi mrežami, vendar se tako drobne sitaste mreže niso mnogo zalegle; komarji so prišli do živega tudi skozi mreže. Graditelji so komarji čakali zime, da bi se rešili nadloge komarjev. Kazalo je že, da bodo komarji premagali človeka in ogrozili plan gradnje. Kljub vsem nadlegam so vzdržali in jez se je širil.

Orjaški jez hidrocentrala v Bratsku

(Nadaljevanje sledi)

STREL, NAMENJEN PARK ČUNG-HIJU, JE UBIL PREDSEDNIKOVO ŽENO

Kriza v odnosih med Južno Korejo in Japonsko po atentatu v Seulu

Atentator je baje pristaš demokratične opozicije, ki deluje na Japonskem
Prispel je iz Osake - Južnokorejske oblasti - o zadržale dva tisoč japonskih turistov

SEUL, 16. — Nenadna zaostritev med Južno Korejo in Japonsko po neuspelem atentatu na južnokorejskega diktatorja Park Čung-Hija u- tegue ustvarila, v kratkem času, nove žarišče napetosti na tihoo- ceanski obali med državama, ki sta formalno zaveznici, a odnose med njima zadnje mesece razje- dajo polemike in nesoglasja.

Državljanom Južne Koreje in prestolnice, Seul, je namreč televi- zija prikazala nepričakovan priz- or iz narodnega gledališča, kjer je predsednik Park Čung-Hi govoril na svečanosti ob 29-letnici ustano- vite države. Na odru, poleg tri- bune, je sedela tudi Parkova žena. Njo je zadel eden izmed štirih strel- ov, ki jih je iz publike izstrelil a- tentator, 22-letni Korejec Mun Se- kwang, pristaš ene izmed organizaci- ji, ki delujejo na Japonskem proti režimu diktatorja Parka. Ženo so težko ranjeno odnesli z odra in jo nemudoma odpeljali do najbližje bolnišnice, a je izdihnila. Park pa

žiti verizno reakcijo v okviru, kot se zdi, nezadržnega procesa krha- nja odnosov med Tokiom in Seutom. Ukazal je zadržati na korejskem ozemlju nad dva tisoč japonskih turistov, katere ocenjuje kot talce. Kljub posredovanju japonskega zu- nanjega ministra Kimure, korejske oblasti za sedaj ne nameravajo ugo- diti njihovi upravičeni želji po po- vratku v domovino.

Na Japonskem, predvsem v Osa- ki, v krogih korejske opozicije, so mnogi mnenja, da je atentat na Parka posledica trenj znotraj reži- ma in odsklanjajo odgovor- nost zanj. Mnogi tudi ugotavljajo, da je Mun Se-kwang bil le obrobna figura opozicijskih gibanj.

Drugače mislijo japonske oblasti, ki se za sedaj nečesto preveč izpo- stavijo, istočasno pa tudi nečesto narediti ničesar, kar bi v Seulu iz- zvenilo kot podpora korejski opo- ziciji v izgnanstvu. Tako je premier Tanaka sporočil, da se bo udeležil pogreba Parkove žene, pa čeprav je v zasebni obliki. Dejal je, da namerava s tem izraziti sožalje za smrt «pri sosedu», nič več. Polici- ja v Osaki pa je medtem areti- rala neko dekle, Mikiko Joshii, že- no Ykija Joshija, na čigar ime je Mun Se-kwang dobil pri japonskih oblasteh potni list. Dokumentacijo za potni list naj bi mlademu aten- tatorju izročila prav Joshijeva žena Mikiko, ki je bila aktivna članica enega izmed opozicijskih gibanj pro- ti diktatorju Parku.

Ugotovili so tudi, da je atentator Mun Se-kwang ukradel samokresa, s katerima je streljal v seuleskem narodnem gledališču, v nekem po- licijskem komisaratu v Osaki.

Tokijski listi, navzlic zadržanosti japonskih uradnih krogov in same- ga premiera Tanake, ki ga očitno skrbi usoda 2000 Japoncev v Južni Koreji, predvidevajo, da se bodo odnosi med državama v nekaj dneh zelo zaostрили.

ŠTIRINOŽNI NARKOMANI

DELHI — Opice zelo rade posnemajo človeka, da pa imajo rade mamila in jih tudi uživa- jo, tega pa se nismo slisali. In vendar se je to zgodilo v okolici mesta Gazipur v indijs- ki državi Utar Pradeš. Ko so bile žejne, so iskale vodo. Kjer so mogle. No, tam so jo našle v odpadkih tovarne, ki predeluje opij. Navadile so se na mamilo, ki ga zdaj krajejo v tovarniški sušilnici. Niso pa požrešne, saj ga vzamejo le toliko, kolikor ga potrebujejo.

Po kraji in potem ko so zau- žile mamilo, opice zlezajo v krošnje bližnjih dreves, odko- der zaslanjano strmijo v tovar- niške čuvaje, ki ne vedo, kaj početi s štirinožnimi narko- mani.

TURISTI NA CEDILU

LONDON — Tenka prede 40.000 angleškim turistom, ki so ostali prepričani samci se- bi povsod po svetu, a največ po Evropi, ker je nenadoma ban- kotirala družba «Court lines», ki je ena največjih ter vrste ter je bila specializirana za organizacijo počitnic s popolno oskrbo.

S sodelovanjem družbe «Brit- ish airways» že pripravljajo letalski most, ki bo štirikrat večji od tistega, ki ga je Velika Britanija organizirala za eva- kuacijo s Cipra, da bi pripel- jali domov turiste, ki so ostali na cedilu.

Slaba pa prede tudi 100.000 angleškim turistom, ki bi odšli na počitnice v bližnji prihod- nosti in ki so že skoraj vsi plačali počitnice s celotno os- krbo. Sedaj so ostali brez počitnic in brez denarja.

Družba «Court lines» je sicer deponirala v banke okoli 5 milijard lir v državnih vred- nostnih papirjih (kot predvide- va zakon), toda domijo, da bi ta razmeroma velika vsota po- krila izgubo, ki jo je utrpelo več kot sto tisoč turistov.

je brezbrizno nadaljeval svoj go- vor, ko se je v dvorani polegel hrup in je bil atentator zajet. Pred tem je bilo oddanih že nekaj strel- ov in kaže, da je bila ubila 16- letna deklica.

Atentator, Mun Se-kwang je pri- spel v Seul iz japonskega mesta Osake, kjer deluje Odbor za osvo- boditev Kim Dae Junga, znanega voditelja opozicije proti diktatorju Parku, čigar agenti so ga pred ne- kaj meseci ugrabili v nekem tokij- skem hotelu. Izginil je neznanom in domnevajo, da so ga ubili, ali pa je zaprt v Seulu. Po njegovem izginotju so na Japonskem nastala gibanja za osvoboditev Kim Dae Junga, v katerih so se posebej bolj aktivni študentje in izseljeni tehniki, izobraženci in delavci.

Na ženino smrt je diktator Park reagiral z ukrepom, ki utegne spro-

Na skilki atentator na južnokorejskega diktatorja Park Čung-Hija, 22- letni Mun Se-kwang (desno) in njegova sodelavka iz Osake, Mikiko Joshii (levo), ki mu je preskrbelo potni list

Ne, ne gre za slovit «Fontano di Trevi» v Rimu, pač pa za vodomet pri koelnski stolnici, kjer voda prav tako osvježuje nemške kopalce v tej vročini, kakršne ne pomnijo že 26 let

POSLEDICE BENCINSKE «AUSTERITY» IN SPLOŠNEGA PORASTA CEN

POVSOD ŠIBKEJŠI AVTOMOBILSKI PROMET PO LETOŠNJEM PRAZNIKU VELIKEGA ŠMARNJA

Pričakujejo večji promet na današnji in jutrišnji dan, ker bo pojutrišnjem gospodarsko življenje steklo po normalnem tiru

RIM, 16. — Kljub večeršnjemu prazniku velikega šmarna, je bil danes avtomobilski promet na vseh cestah v okolici Rima zelo šibek, celo manjši kot ob navadnih praz- ničnih dneh v poletnem času. Pred- videvajo, da se bo promet povečal z jutrišnjim dnem ter se posebej pojutrišnjem, ko bo na severu pri- šlo do množične vrnitve ljudi iz letoviščarskih krajev, kjer so bili na počitnicah. V ponedeljek bodo namreč spet začele obratovati to- varne in vsa gospodarska dejav- nost se bo vrnila na normalni tir.

Vendar pa pričakovanja, da bo prišlo do hudega navela, posebno avtomobilistov, na prometnih zve-

zah, niso povsem utemeljena. V mnogih pokrajinah se je zgodilo namreč, da so se ljudje odrekli tradicionalnim počitnicam v drugih krajih, ob morju, ali pa v plani- najh, ter so raje ostali doma. Tak pojav so zabeležili na primer na Sardiniji, kjer so ljudje ostali do- ma ter se večjemu premikali od doma do bližnje obale.

Iz L'Aquile na primer sporočajo, da je bil promet za praznike ve- likega šmarna za 30 odstotkov ni- žji kot lanskega leta. Na drugi stra- ni so zabeležili precejšen obisk v turističnih krajih visokega go- rovoja.

V Apuliji je bil promet po cestah

enak vsaki drugi poletni nedelji. Mnogo avtomobilistov je pustilo svoja vozila doma ter so se raje posluževali javnih prevoznih sred- stev, ali pa sploh niso šli nikamor. Precejšen pa je bil promet z av- tomobili in brez na trajektih, ki povezujejo Brindisi in Bari z Ju- goslavijo.

Nekaj podobnega so zabeležili ce- lo v Piemontu. Policija je izjavila, da je bil promet za 15 odstotkov nižji kot lani. Tudi tu domnevajo, da se bo jutri vrnilo do novih vzpov- števil ljudi, toda nihče ne razpo- laga s statistikami, ki bi povedale koliko ljudi je sploh odšlo iz mest. Mogoče je bil nekoliko bolj živahen promet v Campanii, kjer se po ne- kaj dneh ponovno odprli ceste «A- malfitana». Ta je bila dva dni za- prta zaradi plazov kamena, ki jo je bil popolnoma zasul.

Nekoliko bolj živahen je bil že- lezniški promet, kar je treba pri- sledi predvsem povratku velikega števila delavcev z Juga, ki se vra- čajo na svoja delovna mesta v se- verni Italiji. Posebno davi pa so zabeležili številne zamude raznih vlakov, ki so prihajali z Juga. To je treba pripisati lažnemu alarmu, ki se je bil razširil med polniki, češ da je nekdo nastavljal bombo na progi blizu Cosenze.

V deželi Furlanji - Julijski kra- jini je promet potekal normalno. Razveseljevo je dejstvo, da niso ni- kjer zabeležili prometnih nesreč s človeškimi žrtvami. Tudi se ni zgo- dilo, da bi kdo utonil.

Prometne nesreče po Italiji pa so se v mnogih primerih tragično končale. Ena od najbolj žalostnih zadev neko družino iz Coma, kjer sta mati in ena hčerka izgubili življenje, medtem ko so njihove oče in še dve sestrici v bolnišnici. Družina se je peljala s tremi ko- lesi: na enem je bil oče s 4-letno hčerko, na drugem mati s prav ta- ko 4-letno deklico (obe sta namreč dvojčki) na tretjem kolesu pa se je peljala nekoliko starejša hčerka Angela. Kolesarji so se peljali po levi strani ceste, ker je desna stran popolnoma razrita zaradi popravil. Nasproti je privozil neki avtomobi- list, ki je potem trdil, da ga je oslepil neki drugi avtomobilist, ki mu je prihajal nasproti. Tako se je zgodilo, da ni opazil kolesarjev, ter je zbil vse tri na tla. Mati in ena hčerka sta bili pri prči mrtvi, ostali dve hčerki sta v bolnišnici, kjer se borita s smrtjo, samo oče je bil nekoliko lažje ranjen.

Do smrtnih nesreč je prišlo tudi drugje, a omenili bomo samo eno, ker je v njej zapletena znana ita- lijanska pevka Patty Pravo. Pevka se je z dvema prijateljema in dve- ma drugima osebam peljala davi okoli 5.30 po jadranski državni ce- sti v bližini Cervie. Iz nasprotni smeri se je pripeljal s fiatom 500 neki vojak, ki služi vojaški rok na letališču pri Cervii. Zbil se, da je 26-letni Andrea Bottoni izgubil oblast nad vozilom, ki je zapeljal na levo stran ceste, kakor je avto «mercedes», s katerim se je peljala Patty Pravo (ki pa ni šofirala vo- zila), zaletel vrv z vso silo. Vojak je bil pri prči mrtv.

In na koncu še nekaj kratkih mi- slí o letošnjih velikašnih praz- niki. Vse kaže, da je bencinska «austerit» zelo prizadela italijan- ske avtomobiliste. Visoka cena ben- cina je odsvetovala marsikomu, da je opustil drage počitnice zunaj do- ma. K temu so pripomogle tudi vi- še cene po hotelih, penzionih itd.

JABOLKO SPORA JE JEZ CABORA BASSA

Južna Afrika skrčila podporo za gradnjo jezua v Mozambiku

V Lizboni polemike po incidentih med demon- stranti in policijo, ki so terjali eno smrtno žrtev

LIZBONA, 16. — Dnevno časo- pisje ne skriva razočaranja in ogo- rčenja zaradi zadržanja portugalske policije, ki je s silo in streljanjem zadušila manifestacijo pristašev skrajno levičarskih mladincev, sim- patizerjev angolskega osvobodilne- ga gibanja. Tudi jih ne preprečuje uradni izgovor, da je taka mani- festacija bila prepovedana zato, ker se osvobodilno gibanje Angole ni nikoli ozvalo na pozive Portugal- ske na pogajanja. Res pa je tudi, da je pred časom bila v portu- galski prestolnici druga večja ma- nifestacija za podelitev neodvisnos- ti kolonijam. Organizirali sta jo KP Portugalske in socialistična stranka. Tedaj se je manifestacija za- ključila, ob prisotnosti velike mno- žice, brez incidentov. Zadnje de- monstracije pa so terjale, prvič po zrušenju fašističnega režima, eno smrtno žrtev in več ranjenih. Liz- bonska policija obtožuje mlade iz- venparlamentarce, da so na koncu

demonstracije, po večkratnih poži- vih funkcionarjev sil javnega reda, ko se je večina udeležencev že raz- šla, namenoma povzročili incidente z metanjem kamena proti policiji. Baje so oddali tudi nekaj strelav, nakar se je skupina agentov na enem džipu branila s streljanjem. Pri tem je bil ubit neki uradnik, ki je sledil spopadam s pločnika. Ranjen je bil tudi neki nemški čas- nikar.

Portugalska vlada je incidente ob- sodila in jih pripisala «provokator- jem». Sporočila je, da je vlada ukala strogo preiskavo, da se odkri- jejo krivci «izzivalnega dejanja».

Iz Mozambika prihaja medtem vest, da je južnoafriška rasistična vlada sklenila skriti od 12 na 3 milijone funtov šterlingov svojo podporo za gradnjo ogromnega jezua v Cabori Bassi, na ozemlju portu- galske kolonije. Cabora Bassa naj bi nudila električno energijo Južni Afriki. Rodeziji in Mozambiku, toda mozambiški rodoljubi opozarjajo, da neodvisni Mozambik ne bo nikoli do- pustil, da bi se rasisti okoriščali z energijo. Zadnje čase so enote gverilcev večkrat napadle gradbi- šča jezua v Cabori Bassi. Očitno je torej, da je vlada v Pretoriji ne- odločna, kaj storiti in previdna, saj ni jasno, če ji bo uspel mane- ver «enostranskega oklica neodvis- nosti» belopolte skupnosti v Mozam- biku, po rodezijskem zgledu. Pod- jetnik Jorge Jardim, ki je doslej ve- ljal za «mozambiškega Jana Smi- tha» naj bi namreč ponudil FRELI MU in nekaterim afriškim poglavar- jem svoj «načrt» o neodvisnosti in dekolonizaciji dežele.

V Dar Es Salaamu so medtem sporočili, da so se v prestolnici Tanzanije pričeli zunanji pogovori med portugalskim zunanjim mini- strom Soaresom in predstavnik Frelima. Delegacijo osvobodilnega gibanja vodi podpredsednik Marce- lino Dos Santos.

Iz Lizbone poročajo tudi o ne- soglasjih, ki jih je policijska re- presija vzbudila v okviru vladne koalicije. V vladi, kot znano, so — poleg predstavnikov «gibanja o- boroženih sil» — še centristična ljudska demokratična stranka, so- cialisti in komunisti. Slednje tri stranke so ožigosale nastop policije, za katerega menijo, da je bil ne- potreben.

«Panorama» o načrtih za državni udar v Italiji

RIM, 16. — Medtem, ko je prišlo do večjega zastoja na južni železni- ški progi zaradi lažnih sporočil o domnevnih bombnih atentatih, ob- javlja prihodnja številka revije «Panorama» odlomke iz pričevanj Fumagallijevnega namestnika Colo- mba in fašista D'Intina, ki je bil ujet na gorah pri Rietiju. Oba po- trjujeta, da je bil malo pred are- tacijsko Carla Fumagallija pripravljen načrt za državni udar v Italiji. Na- črt naj bi pripravili fašisti skupin MAR skupaj z nekaterimi častniki italijanske vojske. Naloga vojske naj bi bila, da z oklepnimi eno- tami iz Veneta in predvsem Verone zasedejo velika mesta, predvsem Milan, medtem ko bi se fašisti ukvarjali s fizično likvidacijo pre- stavnikov demokratične opozicije, češ da si «vojaki niso hoteli uma- zati rok s krvjo». Razgovore z ne- katerimi visokimi častniki italijan- ske vojske naj bi vodil tudi Pico Chiodo, tesni sodelavec airtiranega predsednika gibanja «molteche ve- che», odvetnika Adama Degli Oc- chija.

Izdajalska zalepka

Koliko Nemcij je? Ena sama ali dve ločeni nemški državi? S tem, navidezno nesmiselnim vprašanjem, se ukvarja zahod- nopenska prometna policija, ki je začela preganjati avtomobi- liste, ki so z raven zalepke s črko «D» nalepili še kratko BRD — «Zvezna republika Nemčija», se pravi uradni na- ziv svoje države. Bonske obla- sti so namreč mnenja, da je to nič manj kot zametek «ve- leizdajec», komunizma in še kaj, saj ni jasno, če ji bo uspel mane- ver «enostranskega oklica neodvis- nosti» belopolte skupnosti v Mozam- biku, po rodezijskem zgledu. Pod- jetnik Jorge Jardim, ki je doslej ve- ljal za «mozambiškega Jana Smi- tha» naj bi namreč ponudil FRELI MU in nekaterim afriškim poglavar- jem svoj «načrt» o neodvisnosti in dekolonizaciji dežele.

Pred kratkim je namreč vzhodna Nemčija zamenjala svoje tablice in uvedla za svoje avtomobiliste kratko DDR — «Nemška demokrati- čna republika», državljani on- stran Labe pa so začeli doda- jati svojim tablicam svojo kra- tico. To pa jim policijske obla- sti ne dovolijo. Nekaterim so celo odvzeli vozniško dovolje- nje, drugim pa naložili zasole- nje globe. Da bi svoje početje tudi formalno opravičili, so raz- glasili, da zaohodnenskim av- tomobilistom ni dovoljeno lepi- ti znakov, ki niso strogo uradni. Tako grozi preganjanje tudi av- tomobilistov, ki so na svoja vozila nalepili modro zalepko z oznako «EU» (Evropa).

Skratka: organi prometne po- licije so virgi načela «Ostpo- litik» med staro šaro...

HUDA ŽELEZNIŠKA NESREČA V BELGIJI

15 mrtvih v iztirjenem vlaku

BRUXELLES, 16. — Petnajst smr- tnih žrtev in več kot sto ranjenih je tragična bilanca železniške ne- sreče nedaleč od belgijskega rudar- skega mesta Charleroi. Do nesreče je prišlo prejšnjo noč, ko je vlak namenjen v Bruxelles iztril na že- leznem mostiču nad kanalom Sam- bre, nedaleč od kraja Luttre. Eden izmed vagonov se je prevrnil v ka- nal, ostali pa so se skotročili v brezoblično kovinsko gmo na sa- mem mostu. V vagonu je izbruhnil požar. Gasilci, policijski agenti in večje število prostovoljcev so se celo noč trudili, da bi iz razbelje- nih vagonov izvlekli trupla mrtvih in rešili ranjene.

V prvem trenutku so preiskoval- nihi priprčili, da je treba pri- pisati nesrečo vročini, ki je zajela v teh poletnih dneh Belgijo. V do- linski Charleroi je namreč termome- ter kazal 38 stopinj v senci in do- nenevali so, da je vročina tako raz- žirila tračnice, da vlak ni mogel čeziti. Pozneje pa so tehniki iz- ključili to možnost, zaradi česar so vzroki ene izmed najhujših železni- šk nesreč v Evropi zaenkrat že vedno zaviti v temo.

Ves dan so gasilci in prostovol- ji skušali identificirati žrtve. Doslej so jih identificirali dvanajst, tri tru- pla pa so še vedno brez imena. V glavnem so to Belgijci, medtem ko

je med ranjenci tudi nekaj izse- ljencev iz Italije, a njihovo stanje ni zaskrbljujoče. Gre za družino Maira, ki živi v belgijski prestol- nici in Vincenza Maratto, ki živi v Charleroiu. Vsi so le lažje po- škodovani.

Železniška uprava demantira vest, po kateri naj bi vročina izkvrnila tire in navajala podatek, da je ne- kaj ur pred nesrečo ekipa tehnikov pregledala in popravila kretični voz.

Povodenj v Burmi

RANGOON, 16. — Za celo stoletje ne pomnijo v Burmi takih povodnj, kot te dni, ko je silovito deževje povzročilo poplave v srednji in juž- ni pokrajini dežele. Na tisoče po- ljidelcev se je zateklo v večja sre- dišča, ker je voda popolnoma po- plavila polja in uničila skoraj ves pridelek, predvsem na področju reke Irawady, ki je prestopila bregove.

Umrl je Otto Braun, «tovariš Li Teh»

BERLIN, 16. — Znani nemški ko- munist Otto Braun je umrl v vzhod- nonemški prestolnici v 74. letu sta- rost. Bil je edini tujec, ki se je ude- ležil «velikega pohoda» Maoetungove rdeče armade. Znan je bil kot vo- jaški svetovalec kitajskih revolucio- narjev pod imenom Li Teh, vendar so se njegovi odnosi z Maovo vodil- ni skupino skrhali po povratku v Mos-

Sladkega življenja...

(Nadaljevanje s 4. strani)

«Number One». Ko je policija ugo- tovil, da so se v klubu «meša- la» tudi mamila, so oblasti za- prle lokal in njegovega pokrovi- telja. Nastal je škandal, v kate- rega je bilo vpletenih mnogo slavnih imen, ki so masovno zbe- žale iz Rima, češ da je Rim postal «provinca, v kateri ni več mogoče dihati». Od takrat sta mi- nili dve leti, zdaj je bilo nujno odpreti nov lokal, ker je rimski dolgačas spravljal v obup pripad- niki «jet-set» družbe.

Pred nekaj meseci je slavni «visagiste» Gil dal življenje no- vemu lokal, ki ga je nazval «Jackie O.», na čast najbolj raz- posajane in zavidane predstavnice privilegirane družbenega sloja, nekoč trepeče vdove predsednika Kennedyja: Jacqueline Onassis.

Hitro je «Jackie O.», ki se naha- ja v neposredni bližini Via Ve- neto, postal najimenitnejši lokal prestolnice. In to največ po zaslu- gi določene tiska, ki je na dolgo in široko poročal o dveh organiziranih veselicah, ki sta jih v omenjenem lokal predelila Va- lentino, modni kreator, in igratelj Helmut Berger. Posli gredo Gi- lu sicer odlično, a ne moremo govoriti, da se njegovi imeniti klienti zelo zabavajo. Primanjku- je jim volje in idej, tudi oni občutijo krizo «austerit», zato so postali zelo živčni. Ni izključe- no, da so tudi njihove počitnice (na Capriju ali Sardiniji, v Saint Tropezu ali Marbelli, v Acapulcu ali Montecarlui) nemirne: jesen, ki jih bo zopet videla v Rimu, ne bo prav nič sladka.

Ce se bo naša pesimistična napoved pozneje izkazala za ne- utemeljeno, jo bomo sami z ve- seljem preklicali.